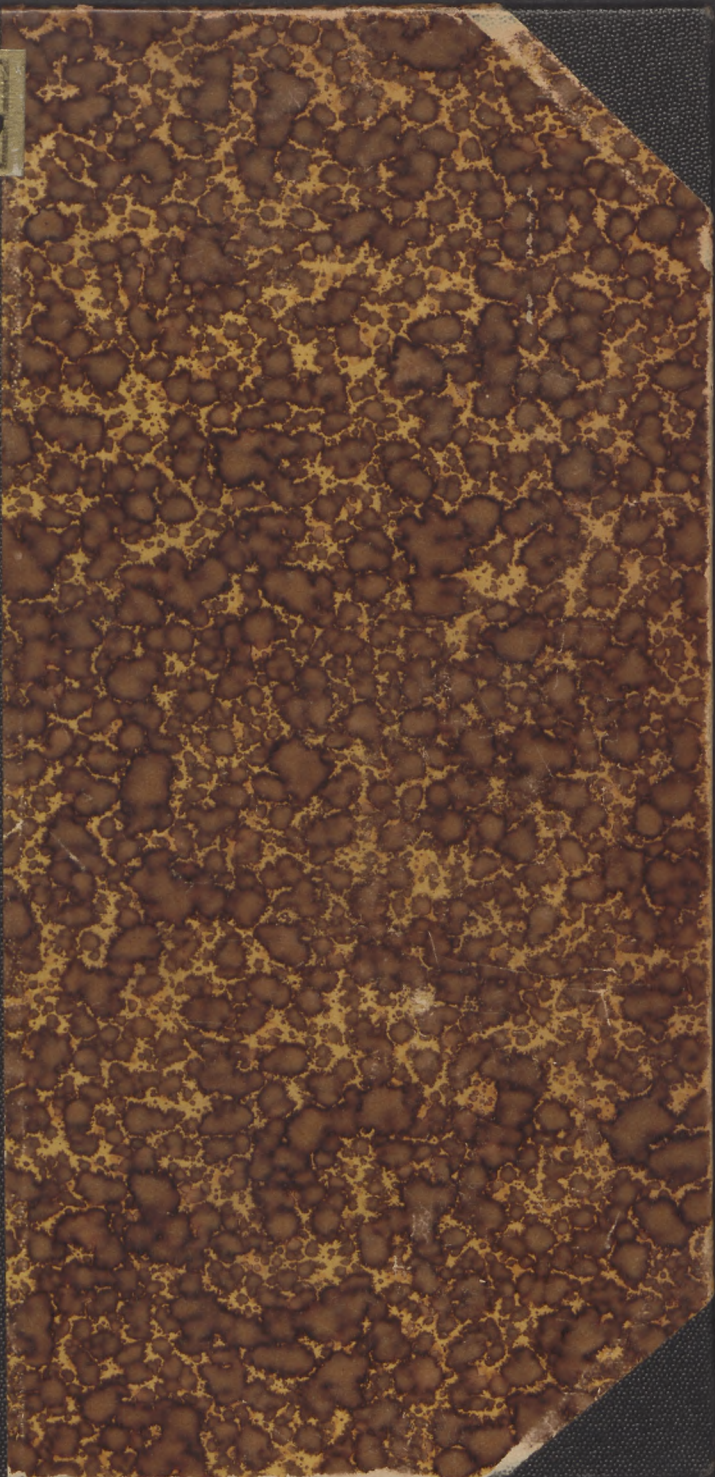
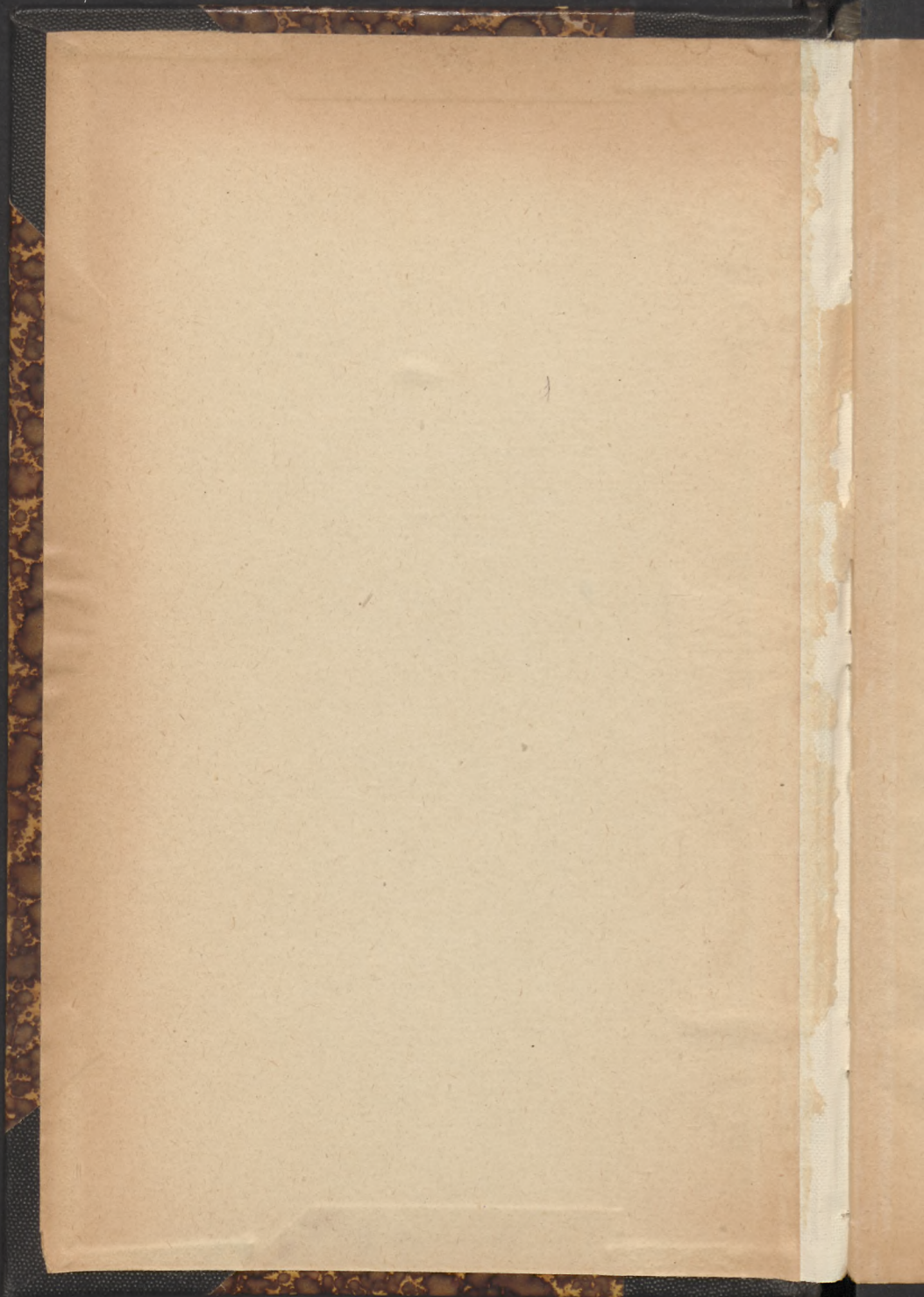
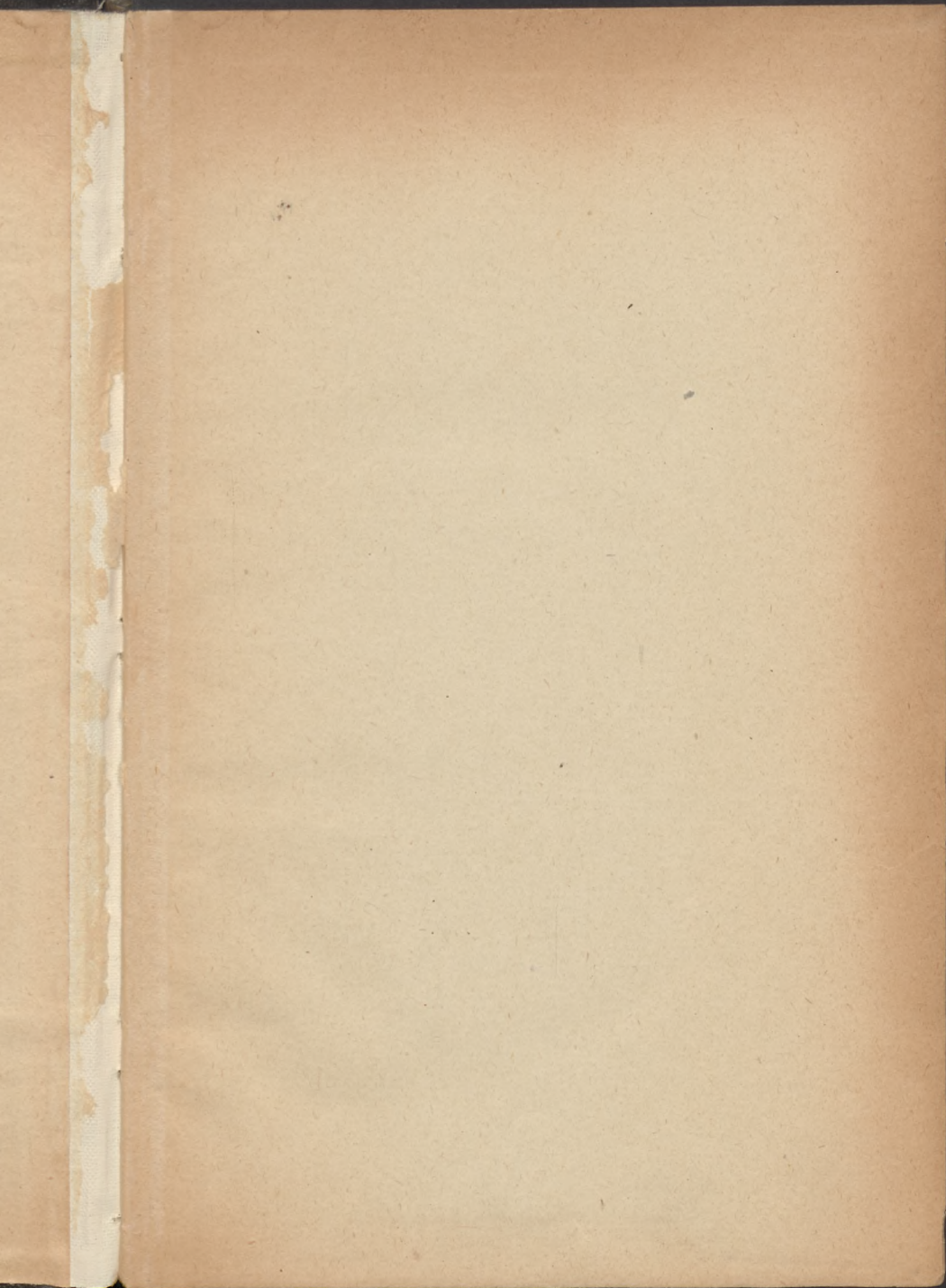
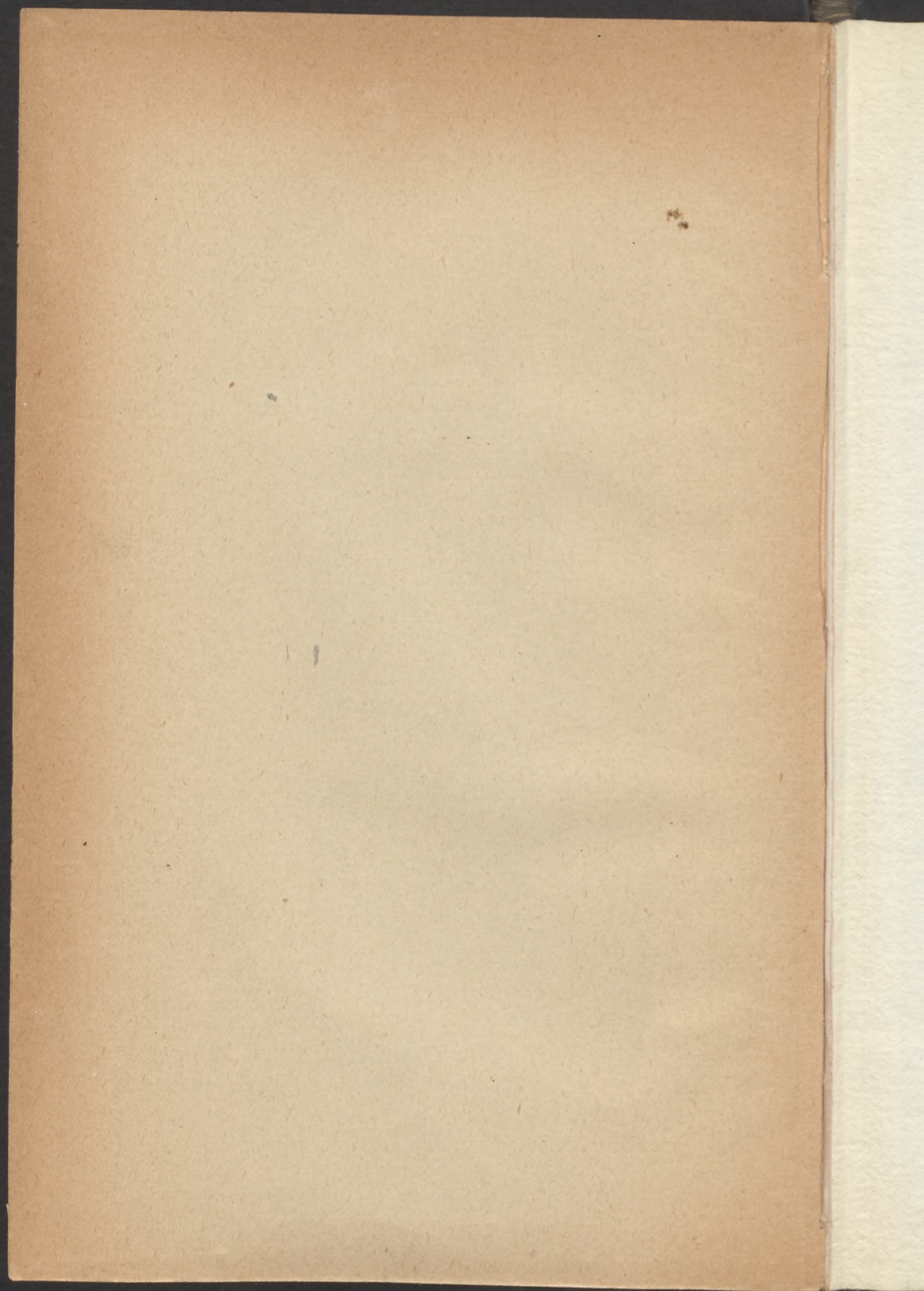

185460

BODOR ALADÁR

ZÁTONYON

ÚJ VERSEK

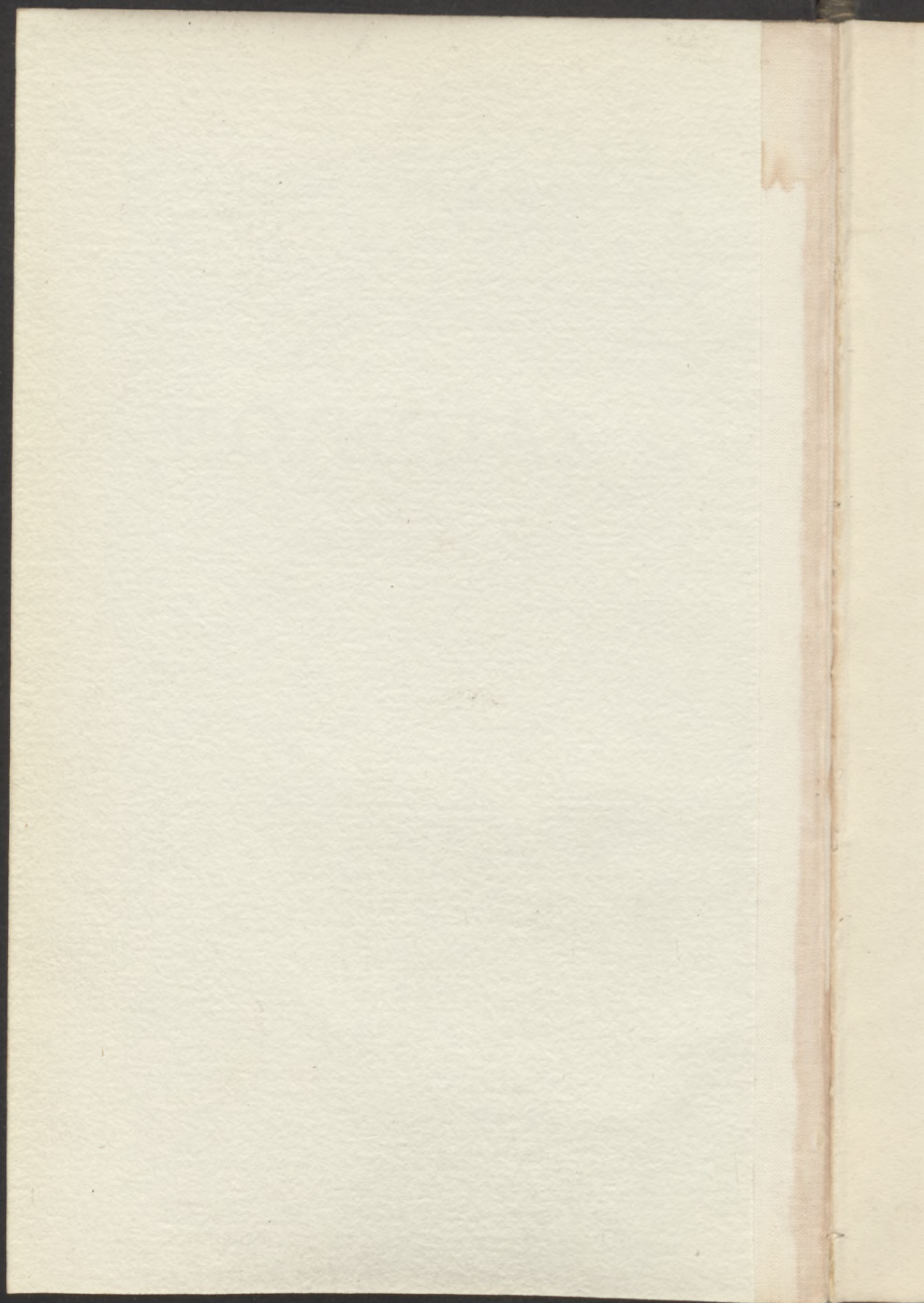
1906—1909

409

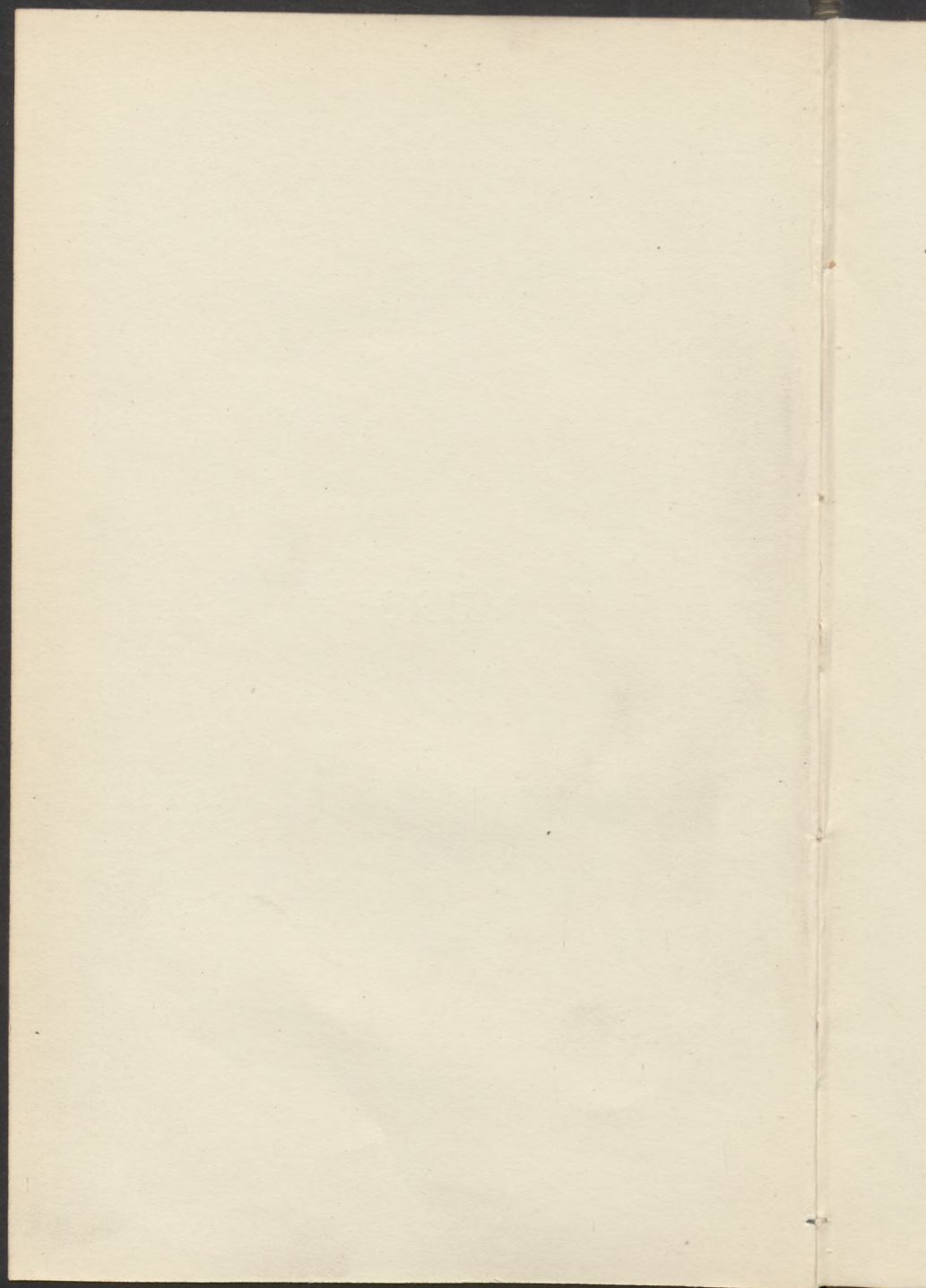
BUDAPEST
FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irod. intézet és könyvnyomda

1910

Ára 2 korona

UJ VERSEK

BODOR ALADÁR

ZÁTONYON

ÚJ VERSEK

1906—1909

BUDAPEST

FRANKLIN-TÁRSULAT

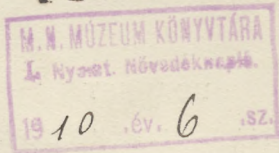
magyar irod. intézet és könyvnyomda

1910

P. v. kung?
131 x b

18546.1

Franklin-Társulat nyomdája

LEHEL KÜRTJE.

Lehel vezérnek kürtje a lelkem,
Tört öblén alusznak pogány dalok,
Ős tűzimádó nagyszerű dallam
Megcsorbult, meghasadt kürtje vagyok.

Bűnét nem bánó pogány ajakról
Szállott belém a végső lehellet.
Kevély Lehelnek vérboszu-vágya
Zöngette bennem a rezgő lelket.

Sápadt magyar faj zsong ma körültem.
Próbát tesz: fölvesz halvány ajkára,
— Keresztet csókol s hazug az ajka —
Csak nem kél lelkem visszhangja rája.

A magyar lelket siratom, ki hajdan
Dalát kevélyen, riadón dalolta,
— Ma meghasonlott, elnyomott lelkek
Fojtott keserve a magyar nóta.

TAVASZ ELŐTT JÁRÓ.

Keleten, keleten tavaszra várnak,
Nappényt remélnek, melegre vágnak,
Ki-kicsődülnek a faluvégre,
Minden új fecskének repesnek elébe.

Senkise sejtí, senkise látja,
Távol jó a tavasz boldog királya,
Ki lesz koronás, biborpalástos,
Fölkent hódító, új-igazságos.

Én csak hírnöke vagyok. Uj heroldja.
Jelentem hírét én, gyalog a porba,
Részeg fennszóval, tántorogva mondom:
Király fog jönni e fagyos porondon.

Ő üzen bennem, sok évvel előre,
Küld nyomot verni e csatakos földre,
Virágok magvát szétszórni elébe,
Jobbágyok lelkét parancsolni térdre.

Keserű végzet, szolgálásnak édes,
Testem föltörve, lelkem szomjú, éhes,
Parancsát hordom a jövő Nagynak,
Én, forroláza ama nagy tavasznak.

Én, zord márczius első gyötrő láza,
Menyasszonyt kérek királyom nászára,
Én csak szerelmét hordom a szent csóknak,
Mely ki fog jutni majd a boldogoknak.

Én, tavaszelső, első bús álom,
Ki jajjal járok még alvó pusztákon,
Az ébredésnek ki csak kínját hordom,
Koraszülötten, korán is halódón.

Bennem csak forráz a hűs első harmat,
Fájnak a rügyek, kik másnak dagadnak,
Fájnak a rügyek lázas feszülésben,
Reszket az álmom sivatagos éjben.

... S majd egy kintusázó éjen, forró csendben,
Rügyburkot áttépő forró ihletben
Kipattan szívem áloé-virága: —
S az reggel itt lesz a tavasz királya!

Virágra lép majd, áloé-virágra,
Lábához ömlik mind, mind a hozsánna!
— Rólam akkor majd ne kérdezzsen senki,
Rég holtan fogok akkorra pihenni.

A KÖLTŐ ÚTJA.

Halott-szinű bús homok-óceán,
Csak a hiéna üvölt végig rajta,
Sápadva néz belé a karaván:
Ez a kárhozat dölyfös sivatagja.

Halandó még meg nem gázolta mélyét,
A rőt hullám hány nagy daczot kioltott!
Kiitta a merészek lelkét, vérét,
És partra hányt — pár hajótörött csontot.

S ihol egyszer csak jó egy dalos ember,
Batyúja sincs, könnyelműn úgy megyen,
Be sem süllyed nyomán a homoktenger,
Dalolva úgy jár — — jár a tengeren!

A mord hiéna rászűköl kacagva,
Számum harapja, keselyű mardossa,
S im csoda kél: hol keblét fölszaggatja,
Hull a szivéből, egyre hull a rózsza.

Amerre ment: útját jelöli rózsza,
Út támadt, átal a sivatagon,
Utána ezrek járnak már dalolva,
Már meghódítva áll az ős vadon.

— Ki törte át a sivatag kapuját?

Nem kérdi már e boldog emberöltő!

— S mind közt csak egy van, kinek nem jut rózsza:

Az országút-verő, a költő.

A NEWYORKI VILÁGÍTÓTORONY.

Áll fönnen a part peremén a Szabadság,
 — Alatta az éhes, az új kikötő.
 Fáklyája kilobban a tengeren által:
 «Nyugat vagyok én, a nagy üdvözítő.»

És jönnek ezernyi csapatba keletről
 Vándor madarak, csupa fényre sovárak,
 Fáradt madarak, s neki kába-vakon,
 Neki mind csapatostul a fáklyavilágnak!

S megroppan a szárny, belerendül az agyba,
 Csontot tör a vas rostélya, fala,
 Falat áll az üveg: láthatlan igazság,
 Kábulva zuhan le kelet madara.

Hány szárny szegik ott, remegő bizodalomú,
 Hány szem borul el, ki a napba tekint,
 Nem látja a sírt, csak a fényt, csak a fényt!
 S nyugat új kikötője — csak elnyeli mind...

Miféle madárfaj e nép, kik a fényért
 Így tudnak epedni — s e fény a haláluk?
 Évszázakon át ha gyülemlik ilyen szomj!...
 Fény szobra, Szabadság! — Ismersz-e reájuk?

...Jaj hány kicsi fészek elárvul e fényért
 S örökre üres marad ott Keleten,
 Bús vándora vissza se tér a Tiszához:
 Elnyelte a fényes, erős Idegen.

Fáradt Tiszapart, kicsi sárfalu fészkek,
 Mért adtok a szívbe ti nyugtalan álmot?
 Romló Kelet! oh hogy a lelked örökre
 Fényt inni, Nyugatba merülni sovárgott!

...S csak jönnek, ömölnek a vándorok egyre,
 Új áldozat, új vér hull melegen.
 ... Áll fönnen a fényragyogásban a Bálvány
 S tünődve tekint el az ős vizeken ..

MAGYAR DALOS SZENT-GALLENBEN.

A Tiszahátról, kopár pusztákból,
Nyargalva jöttünk, friss széllel jöttünk,
Kakukfűves még lovunk sörénye,
Tiszai nóták kószálnak köztünk.
Hajtott a lélek erre nyugatra,
Fölverni várost, gazdagot, fényest,
Látni csodákat, szikrázó pompát...
Nekünk nincs ilyen... Pajtás, dúld, égesd!

A Tiszaháton, kopár pusztákon
Nyugtalan lelkek csak kerekednek,
Lelkünket szívják, éjjel is hívják
Aranyos tornyok, szép puha selymek,
Uj muzsikával vért megkavarni,
Inni Nyugatnak borát, az édest,
Ölelni fehér, pirosra gyúlt lányt,
Heverni selymen... Pajtás, dúld, égesd!

Tavasszal zsendül nyugós lelkekből
 Vért hajtva-bontva tar mezők szomja,
 Szemünkben égnek forró éhségek,
 Forró irigység zaklat titokba.
 Durva az öklünk, csak összetörjük
 E sok szép finom csudást, szépségest,
 Bús büszkeségünk lett, hogy minden nép
 Fél s gyűlöl minket... Pajtás, dúld, égesd!

Szent-Gallen tornya, le fogsz ma hullni!
 Arany tető, fal, le kell ma égned!
 Pusztább leszel ma a Hortobágnál
 S csendül fölötted keleti ének,
 Urad leszünk ma, lelked lefojtjuk,
 Tort ülünk rajtad, kegyetlent, rémest,
 Ma hadd örüljön a honi isten,
 Egész Szent-Gallent oltárul égesd!

Huj! Égjen égve! Nótát melléje,
 Tisza partjárul, puszta hazárul;
 Szóljon zokogva bús magyar nóta,
 Dicséret a mi üres pusztánkrul.
 Dacos lelkünket keletre hajtsuk,
 Huj, nyeljük el a bús irigységet...
 Szent-Gallen, pompád, könyved, finom nőd
 Csak idegen mind!... Pajtás, dúld, égesd!

Nyugati asszony rád ne tapadjon,
 Lelked megbontja, véred megrontja,
 Uj, más a selyme, más a szerelme,
 Lelked mindünnen Nyugatra vonja.
 Álmodozó lész a Tiszaparton
 S kívánsz örökké idegent, fényest,
 Élsz gyalázatban, Nyugat reád ül...
 Húnyd be a szemed s csak dúld, csak égesd!

Ha hazatérünk, ne ejts bámész szót
 Pompára, fényre, lágy fehér szűzre,
 Gúnyold meg azt, ki a Tiszaparton
 Sóvárgón méléz a pásztortűzbe:
 Nyugati átok kísérti lelkét!
 Zavard! Átkot mondj rá szörnyűségest!
 Jaj, ha közénkjár Szent-Gallen lelke!
 Otthon is pajtás, csak dúld, csak égesd!

AZ ÚJ TISZA.

A Szajnából fölszállt az esti köd,
Lilás gyémántpor szítal a folyóba,
A part kőpáncélját sok kicsi hullám
Csókolja álmosan és mosolyogva.

Fönn a gót templom kőbordái közt
Apró piros ablakszemek csillannak,
Mesék guggolnak ki a gót ivekbe.
Beszélj folyó. Csüggedt vagyok, hallgatlak.

Bennem a kicsiny magyar Tisza habja
Lüktet csüggedten s tett nélkül sóvárog,
Nálunk szörnyű a tavasz áradása —
S aztán leszünk kizökkent viz, holt árok.

Nálunk halálos szomjbúl fakadoznak
A délibábok és a mocsárlázak, —
Itt a kő is kihajt, palota sarjad.
Beszélj nagy Szajna, a kicsiny Tiszának.

Termő kőgyad párnáira fekszem,
Boldog nagy szíved fenekébe nézek,
Megnyitom szívmem, áradj bele uj viz,
Uj kéjek, kínok, rejtett ihletések.

Kábft, ahogy tódúl át az erekben
Feszítő, mély, illatos áradatja,
Kéjeivel s halottaival forrón
Hömpölyög bennem keresztül a Szajna.

Részeg pillámra uj rózsák hullongnak,
Mélyebb, telibb mámor támad agyamnak,
A Tisza vére tornyosúl, forr bennem,
Amint az uj vizek belészakadnak.

Főlkavarogva, sarát fölszaggatva
Szétmarja gátját, hab a habot marja,
Foganó kézben s lázban jajgat bennem
Az uj Tiszának forró zivatarja.

Uj magyar Tisza! Ugye lesz még tisztúlt
Áldott vized, termő partod, virágod,
Ki bennem is kéj s kín közt fogansz ujjá,
Ugye jön nagyszerű megújulásod.

... Kábultan, forrón heverek a parton.
Ajkam remeg, egy uj nagy szót keresve,
Agyamat izzó korona szorítja,
Lábam inog. És indulok, keletre.

A KYKLOPSZ.

Fönn trónol a Kyklopsz-bálvány
Lába alatt küzd a század,
Régi hitre új hit lázad,
S ő ítél a földi lármán.

Keze olykor alászállván,
Egy-egy rontóbb hőst kiválaszt
S friss embervért, édest, lázast
Iszik a nagy szomjas bálvány.

Hej, Kyklopsz, ne add a régit,
Frissebb, forróbb fakad még itt,
Kelnek bűnös új lázadók,

Bennem is ily részegítő
Lázás új vért hajt az idő,
Én is bolygó hajós vagyok.

HAJÓ A NILUSON.

(Egy egyiptomi faszobrocskárúl a Louvreban.)

Az ormokat már napfény bíborozza,
Lenn párás mélyben lüktet a folyam,
Vert ködök kúsznak a mélybe kigyózva
S a meleg vízre ülnek súlyosan.

Alant, kék fátylas álomba büvölten
Csillan a Nilus tompán, ólmosan,
S fénybarázdában, ingó vízmezőben
A ködöt szegve egy hajó suhan.

Suhog a vízár, túrja szét lihegve
A boltos mellű nagy vörös hajó,
S mély dobbanású dobütemre lengve
Száz evező leng, messzicsillanó.

Ott ül s feszül száz fényes izmú szolga,
Lenyfrott fejük mellükbe szegik,
Szemük behúnyva, ajkukat befogva,
Szótlan s a célnak háttal mindenik.

Meztelen mellük párolog lihegve,
Csukott szemükbe kemény ránc szalad,
Száz lélegzet fúj sihegőn egyszerre
S fölnyög a pad száz szolgatest alatt.

A hajóaljából néha nóta támad,
A dobütemhez együgyű zene,
Rabszolgaasszony, elnyűtt, kicsi, fáradt,
Dúdol s porontyát altatja vele.

S fönn a kormányon áll magán egy férfi,
Előre-néző ő van itt csupán,
Szeme a vizek ködét szegi, méri
S száz szolga mozdúl parancsa után.

Hej vörös gálya, merre még s mivégre?
Mit viszel s kiknek a mély ködön át?
Mért izzad itt ki száz rabszolga vére?
Gabnát viszel, vagy kincset, vagy halált?

A célnak háttal ül s nem kérd a szolgál,
Szemét lehúnyja s vizet vízre túr,
Csak egy áll fönnen, utat parancsolva,
Lát, tud s előre mutat. Ő, az úr.

ARANYMOSÓK.

Széttúrt rőt sziklák aszott hullahalma...
Itt martalócok jártak, éhezettek,
A kriptákat széttúrták s rágva, falva
Aranyat ettek, aztán tovamentek.

Aranyat ettek! Jóllakásig ettek!
Oh boldog kor boldog ős hiénái!
Utóditok csak korcsok, férgek lettek...
Hajh, nem tudnak már jóllakást találni!

Nagyéhű férgek kúsznak a romokban,
A sziklákhöz nyüzsgő pondrók tapadnak,
A föld aszott emlőit szívják ottan,
— Az ős hiénák, hajh, csak csontot hagytak!

Zihálva marják, égetik, kavarják
 Az éhségnövesztő kenyér kovaszát,
 Vér ízesít minden kis ércfalatkát
 S torkukba tőle átkos, éhes láz szállt.

...Jaj, rontó átok, vad veszettség láza
 Gyúl-gyúl a vérrel-elfutott szemekbe,
 Gyomrunkat marja, agyvelőnket rázza,
 Jaj, bosszút áll a kripta fölvert lelke!

Az éj pecsételt kriptáját fölvertük,
 A rejtettet elrablottuk belőle,
 A rozsdátlan királyi ércbűl ettünk —
 S örök-éhűek, szolgák lettünk tőle.

— Ti, jól nem lakhatás örök átkátúl
 Sápadt faj! testvér jött: fogadjatok,
 Én is, a kriptabontók új fajából,
 Testvér vagyok! Éhes vagyok!

VALLOMÁS.

Egy nagy titok bánt. Meg kell gyónnom végül.
Jer ülj mellém, — tán utolszor öllek —
Tudd meg hát, ki vagyok, miféle vérbül,
Jaj, kit szeretsz te, szegény, gyöngye gyermek.

Szökött rabszolga vagyok, gyötrött, éhes,
A sivatagban gulát építettünk,
A kőragaszték: agyvelőnk, a véres,
Mindennap ostor csattogott felettünk.

Egy nap a vérem föllázadt. Megszöktem
S megverve, véresen, reád találtam,
Ajkadból adtál innom, s elrejtöztem
Hajadnak omló tüzes sátorában.

Én amaz átokverte fajból jöttem,
 Kiknek előre el van adva lelke,
 Járunk nagy szótlanságba öltözötten,
 Rabszolgajegy szemünk közé égetve.

Mi rakjuk a gulát; a sivatagban
 Mi hordunk mirrhát, tömjént a világnak,
 S tébolyba, szomjba pusztulunk csapatban,
 Míg ketten-hárman oázist találunk.

A mi végünk: a sivatag homokját
 Termővé tenni fának és virágnak,
 Vérünkkel öntözik s belétapossák
 Szívünk tüzét s örült, torz koponyánkat.

Szegény kicsinykém, meddig tarthatsz rejtve?
 Mert érzem, hallom, már keresnek engem,
 S hogy gulák követ ragassza kőhegyre,
 Vágyik, forr, habzik a velő fejemben.

S ha hív a gula: — hajh, rabszolgavoltom
 Véreből is kitör, itthagylak téged,
 Hajadnak fényes sátorát szétbontom
 S megyek! a korbács úz, mardosva éget!

Nem hallok, vissza nem tart jajdulásod,
Izzó fehér karod durván letépem,
— Megbánod százszor, s százszor sír föl átkod,
Hogy elrejtél hajsátrad sűrűjében.

...Csak majd, késő bánattal, meg-megjajdúl
Sirásodtúl egy vércsöpp a gulában,
Rabszolgavér az elátkozott fajbúl,
Mely ott pihent volt hajad sátorában.

A KIRÁLYNŐ ÁGYA.

(A versaillesi múzeumban, közszemlén.)

A múzeumi csörtető tömeg
Itt mégis félős csöndre illetődik,
«Ez a királynő ágya» sugják halkal,
S rá csönd, teremtetőtül le a földig.

És ott alszik, ifjan és mosolyogva
Selyemben s félhomályban ringó ágya,
Görög ámorok röpködnek körötte,
Gógöt hint a selyem, ölel a párna.

A csönd fölforr, tüzel és süt a bársony,
Cserepes szájon sóhajok rekednek,
Lehúnyt s dagadt szemekbe selyem villan,
Rege gyúl ki, atlasz czipők lépkednek.

Ugye hallgattok? Apró vágyú kis nép,
Tömegbeli garasos szolga népek,
Királynő csókja hullott ott az ágyon,
Amilyen nem hull soha már közéték.

Királynő karja! Évszázak nevelték
Fajtáját ily kékvérűnek, puhának,
Alázatos korcs milliók ápolták föl
Egyetlen csoda aloé-virágnak.

Királyi csókok! Mindenikben milliók
Verejtéke, vére ég úri máglyán,
Hogy éghetett! Hogy bíborúlt az arc ki!
Sosem lesz többé arcon ily szivárvány!

Királyi kéj! A milliók irfgysége
Izesíti zamatosnak, pokolnak;
Királyok lettek halhatatlan-végkép,
Akik ilyen kéjt egyszer elcsókoltak.

Egyetlen, nagyszerű, örök teremtmény,
Istengyermek e kéj: vak, süket, béna,
Fuldokló, gyilkos — — nem, nem földi éltű,
Ez már győzött s az öröklétben él ma.

Bakó, jöhetsz már! Most már beömlhet
Az ablakon a vér s a bosszú lángja,
És betörhetnek nagyszerű erények:
Csak mosolyog már a királynő ágya.

Ronthatjátok már, gyalázzhatjátok már
A húst, a selymet: ez egyetlen csókok
Átélték az Időt. Győztek. S ti, szolgák
Csókolni úgy, szegények, már nem fogtok.

S utóditok, e szabad jó urak ma
Sóvárszegényen állnak e teremben:
Oda már a királyi nagyszerű éj
S mi élünk — egy szépséggel szegényebben.

A SZÚZ ESZME ELŐTT.

Belébűvölve durva kőtuskóba
Elrejtve alszik
Az én álmom: az élet legszebb szobra.

A legkeményebb, hideg, halott márvány —
De benne piheg
Forró vérzajlás, lágyivú szivárvány.

Hiv, zeng felém a kőből, kérve, várva,
Hogy én ássam ki,
Szabadítsam szépségét a világra.

Feszül a kőben vfg, rohamos élet,
Majd hogy kilendül
A megszülető, kitöltetett lélek.

Lázás tiz ujjam belemar a kőbe,
Hogy tiz körmömmel
Markoljam elő, vájjam ki belőle.

Aztán megcsuklom: maradj ott benn, álom,
Elrejtve, szűzen.
Gyalázat jőne rád a napvilágon.

Kezem ha benned csak egy foltot ejtett:
El volnánk veszve...
Maradj álomnak. Így még hiszek benned.

SÖTÉTSÉG A HEGYSZAKADÉKBAN.

Hozsánna nektek fekete mélységek,
 A korcs fényből tárok le kart felétek.
 Az én világom az alkuvó kétség,
 Örök való csupán te vagy, Sötétség!

Öledbűl keltem én is. Ott szunnyadtam,
 Mint elvetett mag, a földnek párálló
 Fekete forró húsában pihegve
 S köröttem nyüzsgő, megszületni vágyó,
 Fényt kérő lelkek forró rengetegje:

Nagyálmú hősök, kiknek büszke álmát
 Még nem gyalázták meg a gyáva tettek,
 Királyok, kiknek bibora ronggyá vált,
 Mihelyt a fáradt napfényre születtek.

Piros virágok, kik reszkető kéjjel
 Kúsztak föl forró tavaszi fény-nászra,
 Hogy egy-egy rothasztó bús őszi éjjel
 Sápadt-szóltan bukják mind kárhozásra,
 S forró lávák, kik még nem tudták hinni,
 Hogy ottfönn kihülés jut mindeneknek,
 S roppant álmok, kik nem hitték magukrúl,
 Hogy ők lesznek a megalkuvó tettek.

Ott voltam én is, fejemet lehajtva
 Öledbe nagylelkű anyám, Sötétség.
 De a földön nyüzsgő élet zsvivajja
 Lekúszott hozzám, kábított a kétség.
 Az emberrakta tüzek szívták lelkem
 Föl-föl! fürödni csillogó tüzekben!

És nagyravágyóbban, mint hősök álma,
 Kéjt szomjazóbban, mint a napsütötte
 Fölerjedt forró iszapnak szülötte :
 A csókért reszkető tavasz virága,
 S rajongóbb gyilkos hittel, mint a láva,
 Szeretni vágyva, gyűlölni kívánva,
 És megkívánva sírni s vágyva vérre :
 A mélységekből fölszálltam a fényre.

... Azóta itt vagyok. Szemhéjamat
 Lepörkölte tüzes fényáradat,
 Vele többé már nem lehet álmodnom,
 Csak — fáradtan bár — látván látni folyton;
 Látnom, hogy a mélyekből fölszállt vágyak
 Itt kisszerű ernyedtté válnak...

... Kit lennről királynak küldtek az álmok:
 Koldús lett, míg a lét-ösvényre hágott.
 Szent volt a hős, amíg csak várta népe:
 S hogy megjött: alkuvó gaz lett a vége.
 Határtalan szent kéjt ígér a csók,
 Míg el nem csókolják a szomjazók;
 Halhatlan a sötét húsban a vér,
 De megalszik, ha napvilágra ér...

Óh én is egy ily nagy sóvárgás voltam,
 Amíg csak a jövő álmában éltem
 Az örökvágyú sötétség ölében,
 S hogy megszülettem: bánattal lakoltam.

Oh többért vágytam én e földre jöni,
 Hűbben szeretni, mélyebben gyűlölni!
 A halhatatlanságom elcseréltem
 E korcs mulandó létért, — hamis pénzen.

Nehány csók kéjeért s pár kusza, gyatra,
Rongy, béna tettért szállok kárhozatra.
Hogy megszülettem százszor kell megbánnom
S fáradt karom feléd ezerszer tárom,
Míg fölcsókolod szívem halk verését,
Szülőanyám, örök való, Sötétség.

A CSEPPKÓ.

Lenn, lenn a föld sötét mélységiben,
Hol férfi vassal nászágyon pihen
A fényrevágyó, nőlelkű arany,
Hol a föld vére lüktet hangtalan:
A föld bordái közt sötét üregben,
Öröktől fogv , halhatatlan csendben
Csöpp csöppre hull.

Csöpp csöppre hull,
Öröktől, halhatatlanúl,
Mint az örök Időnek elvérzése,
Sötétből hullanak sötétbe
E vak gyémántszemek,
S körül a néma sziklarengeteg
Hallgatja az Időnek érverését.

Nagy, megkövült szívkamra, teli éjjel,
 Nagy némasággal, nagy feketeséggel,
 Örök titok örök kősrja,
 Hová a kőszirt titkon sírja
 Könnycseppjeit —
 Könny könny után.

A barlang zord boltozatán
 Elrejtve, eltitkolva fénytől,
 Halandó kéz- s szem-illetéstül:
 Egy megpattant ér sebnyílása.
 És rajta átizzadva ássa
 Örök útját a bús fekete vér,
 Amíg e zord szívkoporsóba ér
 Csöpp-csöpp után.

Láthatlan repedés, alig hajszálnyi, —
 Elég a gyötrő vérnek áttalálni!
 Átalszívárog, csöpp a csöppre hull
 Vérezve halhatatlanúl.

Parányi seb... mitől lett és mióta?
 Erős kéz volt-e, mely e szirtbe rótt?
 Földrengéstül volt szirtje roppanása?
 Föllázadt láva forradalma ásta?

Vagy szótlán bánat, meggyúlt áradat
Égette lassan át a sírtfalat?

Könny könny után...
Könny könnyre hull...
Lehull és meghal szótlanul!
És holttestükből lesz fehér halom,
Kővé mered az elsírt fájdalom.
Niobe könnyeként peregve
Hull, hull a könny a hullahegyre,
S évszázakon, évezreken
Emelkedik a sok tetem,
A megfagyott könnyecseppek oszlop-orma,
Egy halhatatlan fájdalomnak szobra.

Óh halhatatlan fájdalomnak szobra!
Im egy halandó áll közsámolyodra;
Halandó, mint a többi, de szívében
A te örök fájdalomad hordja épen.

Halandó lettem, jajgató, kis lelke,
Halandó, mit szám mond, az örök eskű,
Anyám: az ismeretlen éjszaka,
Én: nyári éjfél hullócsillaga, —
Hullócsillagnak dobtak ki az égből:

De egy nagy álmot raboltam emlékül:
 Föllázadt kézzel markoltam a tűzbe,
 Melyért Zeüsz Prométheüszet elűzte,
 S tüzet ittam a halhatatlanságbúl.

S azóta... mit bánom, hogy agyam kábúl?
 Mit bánom én, hogy tántorog a lábam,
 Hogy öklöm véres s hogy tövis az ágyam,
 Hogy szívem falát ama tűz szikrája,
 Mint itt e sziklát, átégeti-vájja,
 Hogy oly korán elégő testű lettem:
 — De örök álom álmodója lelkem!
 De az ember nem látta örök égnek,
 A halhatatlanság vesztett üdvének
 Látója lettem — — örök fájdalomra...
 ... Óh halhatatlan fájdalomnak szobra!

FÖLDI TÜZEK.

Haldoklott egy pásztortűz künn a réten.
Kékült már a parázsok biborajka,
Kik imént egymást marva édes kézben
Egymásbúl lángot szívtak csókolgatva.

És sóhajtott a tűz: «Alig hogy égtem,
S már halni kell, rám gázol a nagy éjjel,
Fényes lángszárnyamat a sívó szélben
Szikrázó tűzpihénként fosztja széjjel.

A hamu hull, hull... Érzem, meg kell fúlnom,
Oh, megátkozlak, tüzek fakasztója,
Hogy mért kellett e percnyi létre gyúlnom,
Melyért halállal büntetsz, ölve, fojtva».

S a haldokló tűz jajátul fölérez
A földi mélységekben egy csöpp láva,
És fölszivárog-kúszik testvéréhez,
Mint vércsöpp kúszik a seb ajakára.

«Ne zúgolódjál halandó, — így szólal —
Láttam tüzet, milljónyit jobbat nálad,
Forróbb tüzet, szentebb, nagyobb álommal,
S hamvába halt mind, ki életre lázadt.

Mi hajdan megráztuk a lomha földet,
A reszkető eget megostromoltuk
— S ma csak pár holt szirt regél az időknek
Sirkőként, hogy mi a titánok voltunk!

...S ott lenn még forr a tüzek óceánja,
Új, születendő lelkek sok milljója,
S vak sorsa mindnek, hogy ujjongva s fájva
Halandó álmát egyszer ellobogja.

Mert fázik a föld, azért szül méhéből
Tűzfiakat és elnyeli mind sorra,
Így melegszik halandó tüzek álmán
A halandó tüzeknek fakasztója».

SOMLÓ.

Fejem fölött mosolygó nyári ég:
A végtelenség kék selyem ruhában,
Alattam évezrektől álmodó
Kihült vulkán, köröttünk pusztaság van.

Magános vulkánkúp, nagyhallgató,
Ugy tornyosulsz roppant puszták fölébe,
Mint lelkünk elsimult emléki közt
Nagy, elviharzott szenvedély emléke.

Te nagy beforrt seb, csendes szív fölött,
Megérzed-é, hogy rajtad bolyg egy ember,
Lelke rád hajlik s lassan eltelik
Te nagy tüzedről szóló sejtelemmel.

Fejem ráhajtom megfagyott lávára
 S nagy álmod fátyla rálebben szememre,
 Kihamvadt vulkán, végső tűzszikrádat
 Fölszívja szívem ittasan remegve.

Kihalt tüzek! fölöttetek jár lábam,
 Álmok parázsán járok tántorogva,
 Vad szenvedély láváját iszsza ajkam
 S kéngőzt lehell rám izzó kráter torka..

Szemem véresre gyúl a lávatúztól
 És látja lelke kintől részegen,
 Jaj, látom a minden tüzek törvényét,
 Mióta tűz gyúlt a Hóreb hegyen:

Mi, kik testébül vétettünk a földnek,
 Lelke kinos tűzébül is kapunk,
 És megrendülünk, széthasad a mellünk
 S vérrel éget kéjünk s kárhozatunk.

A föld izzó véres epéjét hányja,
 Mi bűnnel áldunk s erényt vétkezünk,
 Láván hajózunk s szétolvad iránytűnk,
 Remegve áld vagy öl ittas kezünk.

És mivé lesz a tűz? A tűz virága
 Elhervad tán s csirába visszatér?
 A halhatatlan tűzből, hol lllés ég,
 Csak egyszer tért meg a tüzes szekér?

Felelj, kiolvadt lávaszirt, felelj,
 Te láttad az évezrek százait,
 A föld szívének ömlő véreért
 Csak örök intő emlékül vagy itt?

Hát minden tűz így — —? Jaj, én föld anyám,
 Hiába, jaj, testedből lettem én,
 A részeg újra bután inni kér csak...
 Megnyitom keblem: tüzet önts belém!

Mit bánom én, csak hadd fűröszsze ajkam,
 Mint élő vulkán ajakát, a láva,
 Mit bánom én, ha üdvre, kárhozatra,
 Csak éghessek el tüzek mámorába!

KÖKERESZT A SIVATAGON.

Teste vétetett az erős kősziklábúl,
 Rontó idők ellen megfeszülő gátúl,
 Roppant egydarabban,
 Lelke amaz erős nagy hittől lelkezett,
 Mely hőssé avatja a fáradt lelkeket
 Ostromló viharban.

Odaállították: a hitet hirdesse
 És a pusztaságban tévelygőknek messze
 Az utat jelölje, —
 De utat és forrást előntött azután
 A homok rőt árja, gyilkosan és bután,
 Ráfekve, megölve.

Áll a kereszt. Dacos, szétfeszülő karján
 Élősdí törpe moh tenyész buján, tarkán, —
 Mit bánja, mit érzi?
 «Megtart az erős hit», ez az imádsága
 S csak egyre keserűbb, követelőbb vágyba
 Lázadozva végzi.

A dölyfös homok már övig harapdálja,
Holnap vállig süllyed a homokhullámba
Égő gályaképen.

... S a katángkóró majd buta diadallal
Lármázva, röhögve feje fölött nyargal
S ő megfúl sötétben ...!

S minden kősejtben, mint megőrülő agyban
Czikázó láz fut át — és a sivatagban
Az éjféli csendben
Kél csukló kiáltás a homoktengeren,
Messzenyuló, rémes: — Istenem, Istenem,
Mért hagytál el engem!

METEOR A FÖLDÖN.

Jöttem fekete világokon át
 Kigyúlva a fekete éjben,
 Jöttem követül, jöttem csodahírnök
 Öltözve sugárba kevélyen.

Testvér vagyok én amaz égi tüzekkel,
 Kik fönnen a fényt s tüzet osztják,
 Csillagfejedelmek, örök fejedelmek,
 Miénk a dicséret, az ország!

S ti csak álltok előttem szótalanul...
 Igaz óh, már béna az ajkam,
 Oh megpörkölve szemem, csodaszárnyam,
 S nincs fényruha, fényruha rajtam!

Idegen se vagyok, sem döbbenetes már?
 Mert hozzám sár s iszap értek?
 Mert szürke vagyok már s holtrahülő
 S csak hullani jöttem elétek?

Halálkikötőm kicsi népe : iszap, sár,
 Jámbor televény biz e népnek
 Haszontalan és lebukott vagyok én csak,
 Vert koldusa, rongya az égnek.

S én mégis azért lelkembe kevélyen
 Egy égi világ izenetjét hordom,
 Hordok csodahírt, idegent s döbbentőt,
 Bár béna a szó, ha kimondom.

Én hordtam az ég tüzeit magamban,
 Én boldog, elégttem az ég közepében,
 Én buktam az égből — oh üdv e gyalázat! —
 Egy pillanatig örök életet éltem!

Testvér vagyok én amaz égi tüzekkel,
 Kik fönnen a fényt s tüzet osztják,
 Csillagfejedelmek, örök fejedelmek,
 Miénk a dicséret, az ország!

KIS SZINHÁZ.

Bravó Paprika Jancsi, kis Ginyol,
Vitézkedj! Bár a nyelved öltsd ki jól!

Urad kegyetlen, buta és kevély;
Éhes kis szolga, feleselj, ne félj!

Urad kövér úr, pénz az istene,
Ginyol, kacagd ki, úzz csúfot vele.

Fuss, ha az úr nagy vesszőt vesz elő,
Ne légy szamár önérzeteskedő.

Ginyol, légy friss, vidám és szemtelen,
Életre való vagy, tetszel nekem.

Még szembe is szállsz? Bravó, üsd Ginyol,
Légy hős, a fojtott bosszút töltsd ki jól!

Apró nép hőse, nézd mennyin vagyunk!
S mind rád nézünk és büszkén tapsolunk.

VÁROK.

Én, zátonyoktúl horzsolt, föltört lélek,
 Szegett ígéret, én holt vizű árok,
 Én szeretem a nagyokat ígérőt,
 A kigyúlást. Én mindig, mindig várok.

Csodát váró maradtam mégis, mégis.
 Csalogat mindfg egy szűz ismeretlen,
 Arcom kigyúl, ha közeledő lelkek
 Lépése dobban, szempillája rebben.

Fölcsókolok első illatot, álmot
 Bimbósan szendergő leányszivekből,
 Szeretem az arc első kigyúlását,
 Az első csókot minden szerelemből.

S megérezem, merre piheg, ring a mélyben
 A sötétség bölcsőjében a láva,
 Aki forr és akar lenni, születni
 Nagy kitörésre, — bármi jó utána.

Várom időknék első reszketését,
Kimondatlan hordok forró igéket,
Feszül bennem megtenni akarása
Megdöbbentő, kibírhatatlan szépnek...

Oh szeretem a nagyokat ígérőt,
A kigyúlást. Én mindig, mindig várok,
Én, zátonyoktól föltört, horzsolt lélek,
Szegett ígéret, én holt vizű árok.

A SZFINKSZ.

Nem tudom, mért, és nem tudom, honnan,
Csak áll előttem s kérdez merőn,
Néz a szemembe s biztosan érzem,
Hogy jön a vég s hull szét az erőm.

Néz, néz, merőn néz, csontig, velőig,
Forróan, mint a számum szele,
Iszonyú nézés, dermesztő édes,
És nézem én is, hullok bele.

Bekúszik fagyott szememen által,
Vasként bennem jár tekintete,
S ott benn parancsol, ott benn dönt, oldoz,
Vérem, erőm hull, bomlik bele.

Hull, bomlik, rend, hit, akarat, isten —
Ajkamra izzó ajak tapad
S karmok szorítják szívem mind összébb,
Ó nagy Szfinksz, könnyem, nézd, kifakad.

Néz s merőn kérdez. Ajkam befagyva,
Hallja a fülem: jön, jön a vég,
Lépte már dobban mély ritmusokban,
Közeleg: hidegen lébben a lég.

Felelnem kéne s békón az elmém,
Csak azt tudom, hogy nem én vagyok,
Aki a kérdést győzve megoldja.
Nagy mese, szép vagy, — s én meghalok.

Milliók tört csontja hever köröttem,
Mind forrók voltak s szerelmesek,
Csontjuk avarján pajkos szél dúdol.
Nagy Szfinksz, majd én is köztük leszek.

Találós meséd én sem oldom meg,
Te lész a végem, ne bánd te se,
Csókold az ajkam, vérezd a szívem,
Szakítsd a szívem. Szép, szép mese...

LEMONDÁS.

Legyen az útam
 Húst és lelket fölsebző sivatag,
 Izzó kőélek durván marjanak,
 Amért jövésed megvárni nem tudtam.

Szárnyam törjék le,
 Kietlen szélvész tollanként tépdesse,
 Elgyötrő lángra izenként úgy vesse,
 Amért elvinni nem tudott elédbe.

Soha az ajkam
 Nem hajtom többé pihegő ajakra
 Halk vad sikolyt lefojtva, húsba marva,
 Ha a te ajkad marad csókolatlan.

Tikkadt szemembe
 Senkise nézzen; téveteg bús fénye
 Meddő üszökként szálljon semmiségbe,
 A te szemedbe ha nem nézhettem be.

Soha mosolygás,
Szentelt gyönyörnek szelid oltárlángja
Ne gyúljon lelkem komor oltárára,
Ha te nem gyújthattad, ne gyújthasson más.

S üdv, örök élet
E fáradt lét után engem ha illet
És akkor sem vezet egymáshoz minket:
Engem kárhozni hagyj, óh végitélet.

BALESET.

Hol van valami kendő, tarka rongy,
 Hogy ezt a vérzést elkössem vele;
 Valami rongy csak, bárki dobta le.

Nem gyógyulás kell, azt nem akarok,
 Csak épp hogy ezt a víg pirost ne lássam;
 Be ugyse forrna, vagy csak torz hibásan.

No suttogók ti, csődülők, megmentők,
 Kik utcasarkon báméskodtok vérre,
 Kell jajgatás? — Eh, táguljatok. Félre!

Én — tovamegyek mozdulatlan arccal,
 És holnap is csak könnyelműnek láttok,
 Ne kérjeteK, ne szánjatok, barátok.

S ha hazaérünk: e véres seb és én,
 Nó lehet, jó egy kis fogcsikorgásom,
 De magamnak is csak úgy dudorászom.

ÚTSZÉLI NOTA.

Most már jöhettek ti, akiket eddig
 Úgy, úgy lenéztem: apró, víg szerelmek,
 Rövid csókok, kis mámorok, jöhettek.

Hú, komoly lelkem sutba dobtam mátúl,
 Egy percre sápadt lettem, gyáván sápadt,
 Egy szúzi percig sfró kedvem támadt.

Eh, vége. Jöjön, aki tud kacagni,
 Csaló kis szívek, piros arcok rendje,
 Kik könnyű leckét frnak a lelkembe.

Fogok mátúl egy kacagást tanulni,
 Ami mindenre illik, rútra, szépre,
 Mit fölírhatni oltárra s cserépre.

Jertek prédára, csődöt mondok mátúl,
 Árán alúl megy: hordjátok a lelkem,
 Kicsiny szerelmek, tépjetek szét engem.

VIGALOM.

Kezemből a pohár kifordul.
Hiába, jajt iszom a borból.

Hiába, elém tüntél újra,
Mosolyogva, váglyakkal sujtva.

S én fejlehajtva, kinnal látom
Tehetetlen nyomorúságom.

Százsor megölhetlek szívemben.
Csak föltámadsz százszorta szebben.

Fönlállok fáradtan, rossz lázba,
Megverve, szótlán, megalázva.

Megyek s az utcán meg-megállok:
Mit érek így? Mit várok, várok?...

HOLDKELTE.

Egy tűzvörös sáv még maradt az égen,
Kormos meleg felhők mind lejobb nyomják,
Az ég is lejobb szállt, nagy barna hársak
Mint házereszt, simítják csöndes boltját.

Most kél a hold. Sápadt kisértet-arcán
Késett madár húz át a jegenyésnek,
A parton szótlán gyújt tüzet egy pásztor.
Sudár halványkék füst száll, száll az égnek.

Túl fáradt lovát itatja egy ember,
A híg ezüstre fúj a ló s úgy issza,
Hallom hogy szürcsöl... majd méház s szájárul
A víz szikrázó gyémántként hull vissza.

Halkan loccsan a mély Körös. Vak tükrén
Homályos álmok ringanak, suhannak,
A vízbe csüng a parti fűzek ága
S a fűz fölszívja álmait a habnak.

Ledűlök én is s a sötét, mély vízbe
Forró kezem lecsünetem a gátrúl,
S teleszivódik álommal a lelkem.
... Csönd, nyugalom. Egy lépés a haláltúl.

MÉGIS VÁGYOM.

Falánk biborszín lángok fakadoznak
Most a szivemben,
És téged kérnek, hozzád kíváncsoznak.

És szertekúsznak torkomig, velőmig
S izzó szememből
Éhes rőt nyelvük sziszegve kiöltik.

Lázás kívánság fut ajkamban végig.
Hogy végigkússza
Kebled áttetsző halvány erecskéit.

S hogy mélybeszántó csókkal, szívig marva
Által meg által
Piros barázdát szántsak hóválladra.

S hogy csókos tüzes záporban fürösszem
Szemed, meg ajkad,
Míg megduzzad, mint naptúl a szőlőszem.

S aztán hosszan, búsan nézlek szemedbe,
Oh bánatom,
Törött szárnyam, eljátszott életem, te...

ÜZENET A SZÍVEDNEK.

Megcsókolom a halvány kék erecskét
 Kézcsuklódon, fehér csipkék bokrában,
 Becsókolom e lüktető patakba
 Az én nyughatlan, verdeső bús vágyam.

Üzenem a szívednek e kis éren,
 Ami szívedből most ajkamba szállott,
 Így csókolom szívedbe ezt a forró,
 Ezt a halálos, mély szomorúságot.

E bűvő éren lopózzék szívedbe
 A nagy sejtés, a lelken átviharzó,
 Fakadjon a szívedben gyötrő féltés,
 S édes aggódás, a sohasem alvó.

Lüktessen végig minden véreredben
 E maró vágy, ez égőn tűrhetetlen,
 A szerelem, mint vérszomjas mérges nyíl:
 Szaggasson és gyilkoljon a szívedben.

Tetőtől talpig minden parányodban
Áradjon szét szerelmem tűzlávája,
Hogy könnyel telt szemed gyötrődve húnyd le
Halálos-édes forró kábúltságba.

Szívemnek minden üdve, kárhózatja
Így hullámozzék szíved közepéig,
Ha megcsókolom remegő kezednek
Rejtelmes, bűvó, halvány erecskéit.

ÉRTVE, SZERETVE.

Akarok lenni a szomorúságod,
Akarom, hogy legyek a szivfájásod,
Hogy fájjak neked, ébren és álmodban,
Csak jobban, jobban.

Legyek a forró sóhajtás a szádon,
Legyek a könny a kisirt szempilládon,
Legyek a szived égető, bús vére,
Lázás verése.

Amim te vagy nekem, az legyek néked,
Szent kárhozatod, fájó üdvösséged,
Izzón szorító korona fejedben,
Eltűrhetetlen.

Oh ennyi fájás, bánat, érzem, érzem,
Ez kötné hozzám szivedet egészen,
Ki is érthet más, mint én, ennyi vágyat,
Ily bús sóvárat.

Oh úgye akkor, úgye rendületlen
Erős hittel megindulnál mellettem,
Úgy indulnánk a megváltott életbe,
Értve, szeretve.

A CSÓK ELŐTTI PILLANAT.

Mint sólyom elé a halált váró galamb,
 Elébe remeg a csóknak ajakad,
 S pillád, mint a lepke szárnya mézsziváskor,
 Összezárul... oh ez: ama pillanat!...

Nem csókolok még... a halhatatlan vágnak
 Megállítom izzó szent pillanatát,
 Sólyomként fönn kereng fölötte a lelkem,
 A végtelen percet úgy hasítja át.

Ez a kéz... egy roncs a halhatatlanságból,
 E vágy kényszeríté az istent magát,
 Hogy teremtsen — s izzón remegett az anyag,
 Isten termő lelkét úgy ölelte át.

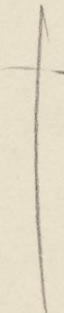
Egy haláhtagadó pillanat s a sólyom
 Lecsap — pusztít a kéz — a köny is kigyül...
 S a halhatatlanság égő hajóroncsa
 A mulandóságba holtan elmerül...

ÉN VAGYOK A MINDEN.

Nem bírsz te elszakadni tőlem,
Bús láncunkat hiába téped.
Ott élek csontodban, velődben,
Én vagyok forró pihegésed,
Véred minden parányi csöppje
Engem hord széjjel égve, fájva,
Engem lehelsz be levegődbe'.
Mit vergődsz hát? Úgyis hiába.

Nem bírsz te elszakadni tőlem,
Ha nappal szíved megtapostad,
Föllázad lázas éjjelidőben
S álmában csak előmbe roskad.
Belekúszom a kenyeredbe,
Vizedbe, vergődő imádba,
Ott ülök mindig veled szembe . . .
Mit vergődsz hát? Úgyis hiába.

Nem bírsz te elszakadni tőlem,
Lelked lettem, romolhatatlan,
Nyugvó társad leszek a földben
S üdvöd a végső virradatban,
A fájó Minden bennem reszket,
Úr lettem életem, halálom,
Urad, királyod, védőszentem . . .
— Hajtsd le fejed . . . Így s most megáldom.

HOLNAP.

Holnap az arcod lánggal fog kigyúlni,
Holnap, ha meglátsz: futnál s nem bírsz futni,
Holnap döbbenne fut szivedbe véred,
Holnap megyek érted.

Holnap . . . rásujtok a remegő égre
S piros lángpelyhek fakadnak rajt égve,
Izzó lángpelyhek piros hóviharja
Száll, száll agyadra.

Holnap várástúl izzó levegőben
Kürtszók, harangszók fakadnak előttem,
Zúgó hangörvény hullámozva verve
Hull a fejedre.

Holnap a földből forró nyár fakad ki,
Lábadba kábult delej fog áradni,
Frissen tört rózsák illata remeg be
Tört lélekedetbe.

Holnap reszketve roskadsz a karomra,
Holnap ölemben viszlek be hajómba,
Holnap mirajtunk úr leszen a tenger
Szent félelemmel.

Holnap az új szél vitorlánkba tódul,
Holnap e partot elrugom hajómtul,
A tulsó part? Mit bánod, boldog kincsem,
Tulsó part — nincsen.

TAVASZ ÜNNEPE.

Nézd, énbennem még ünnepet ül az élet,
Bennem még lázas tavaszok lobognak,
Tavaszi árként szakadok elébed,
Jövök és körülfoglak.

Nézd, én vagyok, én, az egész tavasz itt ma,
Én vagyok a meggyúlt levegő,
Belélegzelsz s égetlek szívtva.
Az ég: a lelkem; tárt végtelenében
Ezernyi pacsirta, s át halkal az égen
Szállong a virágpor, a friss, égető.

Halld, én vagyok a szél, rázom a fákat,
Pirosra marlak, tépem a fátylad,

Könnyet permetezek a szivedre,
 Vagyok az illat, kábítalak,
 Vérem a gyöpnék tavaszi nedve,
 Ami kiserked lábad alatt,
 Én vagyok, én, a kigyúlt tavasz,
 Az erős remegő, szeretést akaró.

Eljöttem érted.

E nagy kivirágzás mámorai,
 Lázás remegés, feszülő akarások,
 Érzed, hogy elédbe, körülzuhataglik?
 Remegő lábadnak alája árok,
 Én, én a zúgó ár, viszlek, besodorlak,
 Tapadó hullámba befojtva befonlak,
 Eljöttek alád a földindulások,
 Én, én vagyok itt, az erős tavasz-ország

Eljöttem eléd, megígértem,
 Jövök ünnepi, nagyszerű fényben,
 Szemedre ez áhítatos csókba'
 Pirosló aranyfátylat dobok,
 S kigyúlt halántétkodba
 Mély harangzúgást csókolok,
 S fölavatom királynak a kezed:
 Itt a tavaszom: Tépheted.

Tépd, tépd királyi nő,
Szerelmes vagyok beléd,
Egyetlen tavaszt kaptam istentől,
Elhoztam eléd.

Te vedd el mind, ne hagyj rajt egy virágot,
Minden fát úgy hagyj utánad letörve,
Vaspánt karom oldjad meg remegőre,
Csókolj ki a szememből minden álmot.
Hová lábad lép, mint pusztító tábor,
Ne tudjon többé ott fakadni mámor,
Szívj föl minden tüzet, fényomlást, vágyat,
Csak a biztos tél jöhessen utánad.

Tarolj le minden tavaszt, hogy még lássad:
Nem hajthatok többé méltatlan másnak,
Kihalt maradjak, mire el fogsz menni,
És emléked a legnagyobb: a Semmi;
Ha meghalunk, úgy mondhasd el nekem:
«Lásd, én voltam a szerelem.»

ODYSSZEUSZ KALYPSZÓNÁL.

Kalypszó, hallod? Ma a rámvigyázó
Isten izent rám, hogy térjek hazámba,
Hű nő vár otthon, vár szép, holdog gyermek,
Vár büszke népem bölcs uralkodásra.

Kalypszó, menjek? Úgy-e átölelsz, sírsz,
Úgy-e nem engedsz, csókkal jössz a számra,
E csók, e csók!... hajh, érzem nagy bizonynyal,
Nem hajtok többé istenem szavára.

Csókolj Kalypszó. Dehogy hagylak már el,
Hajóm, vitorlám, címerem széttörtem,
Csak te maradj meg, hajad elfödözzön,
Tenger mögöttem, átok, könny mögöttem.

Csókolj Kalypszó, ne halljam a tengert.
 Új remegésben izzó messzi partok,
 Lázás vizek ti, hajósotok meghalt,
 Tőlem hiába, hiába akartok.

Csókolj ma jól. Mondd, úgy-e fáj a csókom,
 Úgy-e tép, fullaszt, keserűen éget,
 Érzed, hogy jajdul, hogy vonaglik benne
 Valami tépett, dúlt, valami lélek . . . ?

Érzed, mi ég el, sistereg e csókban?
 A halhatatlan istenek egy álma.
 Engem naphősnek küldtek a vizekre,
 S én sohse térek vissza lthakámba.

Elégetem, el, ajkad tűzmáglyáján
 Kiválasztott nőm hajnalos szerelmét,
 Fiam nagyálmú, friss tavaszi vérét,
 Nagyszívű népem hívó izenetjét.

Ne tudjak lenni király, hódító úr,
 Vakító mérget hintek a szemembe,
 Fülembé ólmot. Csak ajkam marad ép,
 Csak benne hiszek még kétségbeesve.

Tőlem hiába várjon hír osztója,
Tettek írója, Homérosz, ihletten,
Hódoltató hős nem, nem is én voltam,
A nagy Senkiből kicsiny senki lettem.

Csókolj Kalypszó! Csókod forró hangja
Nagy büszkeségek szárnyaroppanása,
Gyöngyök fölolvadása kék borában.
Már nem szégyenlem, aki látja — lássa.

Csókolj Kalypszó! Halál minden csókod,
Benne jövendő s elmult lelkek halnak,
Csak csókolj, csókolj, csókolj gyilkos kéjjel,
Csak ölj, ölj, ölj, míg mind meghalnak.

A TE SZEMED VIRRASSZON.

Ha a halál most mellém lépne s szólna:
«Jer Messzivágyó, elfáradtál, látom.
Eljössz velem a sötét vizeken túl,
Nincs már egy csókot érőd e világon.»

Mennék. S köny nélkül tenném le kezembül
Koldus kis kincsem, mire könny s vér szállott,
Szivembül a torz mámort, gúnyolt fájást,
S szemembül a megcsúfolt földi álmot.

Csak egyet, egyet mégis választhassak
A siri ágyon is kísérő társul:
Jöjjön velem a sorsom-rejtő csillag,
A te szemed. Csak ez kell e világbul.

S mint a kriptát virrasztja az örök mécs,
Mint égből lopott tűzön ül az átok,
Megállott szívem örök éjszakáját
Ti édes szemek, csak ti virrasszátok.

Szemek, ti vágyók, keserűn sóvárgók,
Megtévedt éltém baljós csillagzatja,
Regéljetez majd örök szerelemről,
S a Messzivágyó hallgatja, hallgatja...

HULLÓCSILLAG.

Sötétkék este, most száll meg a harmat,
A föld testében jóllakott kék árad,
Szellő csikland át a tó selymes leplén,
Csönd. Az ábrándosok most éjszakáznak.

Ott fenn . . . csillagtúl csillagig ezüst húr
Feszítnek a Szférák az örök Rendnek,
A szívemhez is kifeszítnek egy húr . . .
S dal árad róluk szét a végtelennek.

De most! . . . Az égen sajtó tüzes ostor
Sujtol keresztül . . . Leszakadt egy csillag,
S az ég arcán tüzes könnyként pereg le . . .
Oh jaj lesz, jaj lesz a mi álmainknak!

Egy világ rombadúlt! Az ezüst húron
Végigvillámlik át az örök csenden
A szárnyatörött csillag sikoltása,
Belém sujt s riadt rengés kél szivemben.

Az én szivem is, oh bukott testvér te,
Sejti, hogy fog majd pattanni a húrja
S aztán hull, hull . . . s csak egy sikoltó fénysáv
Villan egy percre a nyugodt azúrra.

IRIGYSÉG.

Ma jobban vágyom. Nyisd rám a szemed,
És öntsd belőle rám fekete lángod,
Szinültig tölts meg, csordúljon túl bennem
S körül is égjen feketén, míg látok.

Nyujtsd újra kábúlt, forró könnyes szádat,
Halálra vágyást égetek beléje,
Leforrázom, mint dér a friss palántát,
Fölégetem: ne nyiljék másnak kéjre.

Csukott szemedből kicsókolom a fényt,
Ajkadból a piros reszkető lángot,
Minden lelket kicsókolok belőled,
Minden reményt és minden ifjúságot.

Van még egy csöppnyi könnyed? Sird el még ma.
Mosolyogd rám, ha van még egy csöpp álmod,
Ha jó majd az a másik: tőled többé
Ne tudjon kapni egy szót, egy virágot.

Ha holnap jó majd az a másik s döllyfel
Hozzádlép: halált lásson a szemedben,
S vad irigységgel, tehetetlen kínnal
Mint egykor én őt: átkozzon meg engem.

AZ ÉLET MEGSZÁLLOTTJAI.

Hiába döntöm, hiába bontom,
Hiába fojtom, hiába rontom,
Hajtom, gyalázom, megtagadom:
Benn fészkel bennem az életisten,
Az én szégyenlett vadállatom.

Benn lakik bennem, mély rengetegben,
Fal, jajgat és sír benn a véremben,
Nyargal s veszett láz gyulong szemén,
Kiliheg számon, üvölt szemembül,
Veszett zöld nyála gyül, mar belém.

Benn lakik bennem, akar, fáj folyton,
Hiába irtom, tömjénnel fojtom,
Szent ördögüzést ráolvasok, —
Vén bölcsességgel, jeges tudással
Angyal eszemmel, — rabja vagyok!

Ő zokog bennem, ő kacag bennem,
 Ő sir és csókol az én nevemben,
 Ő akar mindig, ha akarok,
 Ő az én élet-akarásom, jaj,
 Övé a véres áldozatok.

Halni szeretnék bölcsen, kevélyen
 S ő élni hajt, hogy ő maga éljen,
 Eszköze, kése, tolla vagyok,
 Velem akar a világba írni
 Valami szépet, szörnyűt, nagyot.

Akar, s szememből veszett tűz gyúl ki,
 Üveges, rémes s számbul hull, hull ki
 Az öntudatlan élet-ige;
 Tetteket mondok! Dadogó számat
 Forrázó láva-szó süti le.

Nincs irgalom, nincs. Élni kell, élni!
 Szolga hús, vér, csont, végig kell égni!
 Megszállott eszköz, vak akarás,
 Amíg az élet magát kiírta,
 S minket szemétre hány, — s jön a más!

MEGHASONLÁS.

Gyűlölöm már Ábelt, a gyöngeségem,
S meg fogom ölni; Káin leszek, érzem.

Gyűlölöm. Mindig törvényt mond előttem,
Alázatos, szent, tűrő... Meggyűlöltem.

Mikor a nagy szomj rámjő fájva, égve:
Megposhadt, állott vizet tesz elémbe.

Mikor fölkelek lázadva a vágytúl,
Visszahúz, gáncsol, gúzsbakötöz hátúl.

Utamon mindig kísér vizsga szemmel,
És megaláz és ver a Jó-istennel.

Bálvány neki mind: az élők, a szépek,
S ahogy imádok: fürtelem és vétek.

Csókos bálványom szétrugdálja lábbal
És hagy, hagy sírni éjszakákon átal.

Oh, az ő füstje, az kedves az égnek,
S én tűrjek, fájjak, én lemondjak, féljek!

Ma reszketek még... de holnap, de holnap,
Holnap eljegyzem magam a pokolnak.

Holnap a kezem öl, megfürdik vérben,
Halálos kéjben, pogányúl és szépen.

Leszámolok, le. Kain az én vérem,
Meg fogom ölni a jobbik testvérem.

HAMLETEK.

Mikor legfényesebb a nap: előtte
 Gyáván lezárul fénysóvár szemünk;
 Ugy van mindig, hogy sóvár életünkbe'
 Mikor a legforróbb csókig kerülne:
 Csókolni nem merünk.

A legsujtóbb vágást a kellő percben,
 — Oh gyöngeség! — nem sujtja el karunk,
 A sülyedő hajón, az égő házba'
 A legdrágábbat hagyjuk tétovázva,
 Aztán — sirathatunk.

. . . Jaj! Volt egy álom, égből szállt le értem,
 Mint Illésért, úgy jött tüzes szekéren,
 Álom, mit nem mert még álmodni senki!
 S én, jaj, nem mertem vértanúja lenni, —
 S tüzsebjétől örökre hull a vérem . . .

FÖLDRENGÉS UTÁN.

Uram, megtapostad a szívem,
 Áldatlanná tetted a csókom,
 Uram, lábamról levertél most,
 Elédbukom, elédvágódom.

Szemem behúnyom iszonyodva,
 Fülembe átok hull, hull egyre,
 Mint súlyos hant hull, hull dübörgőn
 Döngő deszkára sujtva, verve.

Hűs, szomjazott hálálkivánás,
 Mint hűs vizcsöpp izzó vaslapra,
 Ráfröccsen s táncol sisteregve
 Lázálomtúl izzó agyamra.

Reszketve nyujtom kezem égnek
 Feléd uram, taposs reája!
 ... S ujjam hegyén kék láng libben ki,
 Átkos kék tűz, szent Elma lángja.

ÖZVEGY LESZ A LELKEM.

Csóknak, mosolynak özvegye lesz ajkam,
 Komor bánatba öltöztetem lelke,
 Ugy gyászollak, oh meggyászolhatatlan.

Elásom minden kincsemet, elásom,
 Örökségem, mit büszkén mutogattam,
 Pompázni többé senkise lásson.

Mint ékkövet az ércfoglalatbul,
 A forró vérü topázt és rubintot,
 Minden mosolygást letépek ajkamrul.

Rejtve szőtt álmok selyem függönyében
 Biborrá tört meg a nap rideg fénye...
 Szűz álmok selyme! Szép volt. S most letépem.

Ifjú rajongás csuda nagy gyémántja,
 Mit nagyszülék ős mondái dicsérnek;
 Nem, föl ne tüzzön más a homlokára!

Csudái hősibb kornak, hűbb sziveknek,
 Királyi ércek, mind, mind sűrbe áslak,
 Emlékek, kincsek, mind, mind eltemetlek.

S te áldott átkos nagyigéző serleg,
 Melyből szerelmek kését itta ajkam,
 Téged, gyötrő kincs, legmélyebbre vetlek.

Egy élet kincse, kéje, könye, vágya...!
 Leszórom mind, mind, maradjon a lelkem
 Gyászolva téged, fekete ruhába.

Igy. Másé sem lesz, ha neked nem adtam,
 Megkésett álom, tilos álmodásom,
 Én a te lelked özvegye maradtam.

HIÁBAN ISZOM.

Mikor így bennem az én nagy csapásom
Sujt, gázol s rámül az életiszony,
És súg fülembe s nógat szörnyűségre :
Én hiában iszom.

A mámor, ez a mindenki rimája,
Nem hagy ölébe ; kinzott fejemet
Födné el csak egy irgalmas órára !
De kerül, kinevet.

Valami átkos, fagyasztó józanság
Mögöttem áll és minden poharat
Lehörpent, lehűt ; fanyar, keserű alj,
Ami nekem marad.

Pohár fenéig! S mégis, részeg lenni,
Feledni, mint a friss magabizók,
Feléje rugni a gondnak kacagva
Jaj én nem, nem tudok.

Hajnallik és jön . . . csuklyás vén barát jön,
Koccant az ablakon, fölnyul az égig,
Tarkómra sujt s érzem, fagyos vér csordul
Hátamon végig . . .

HŐS ÉS BARÁT.

Reggel kiszállok vakmerő lovagként,
Léptem dobbantja az avúlt hidat,
Kezem nyers, tépő, szájam friss, imátlan,
Szememben mohón gyúl hős virradat.

S este megtérek vén barátcsuhában,
Lopózva lassan, a hid se recseg,
S tüzhelyem romján, kifáradt hamú közt
Pár miatyánkért szemet keresek.

. . . Minek kiszállni, szítni vert csatát?
Minek megtérni, gyáva vén barát?

VIRRASZTÓ.

Bolond dolog biz ez. Hiszen lenézem
S vérig gúnyolom magamat,
De a romlásom, az komoly egészen.

Csak hurcolom a kín üszkét magamban,
Mint ki kézben visz parazsat,
Jó, hogy sikoltsak gyötrött kábulatban.

Mint partra vert roncs, gunnyasztok az ágyon,
Sötét tervek sirályai
Osztoznak rajtam zord fekete szárnyon.

Egy óra odaátal meg-megcsendül,
Számlálgotom, számlálgotom,
Hogy egy-egy óra leszakadt lelkemrül.

Hulló levélként leszakadó percek!
Számlálgom, számlálgom;
Nem bölcsebbek, kik egyszerre végeznek?

Most, most, amig nem kell siró kíséret,
Amig elég vagyok magam
Holttestemnél virrasztani egy éjet — —

BOLDOGOK, AKIK SIRNAK.

Boldogok, akik tudnak sirni, sirni,
Szabad, bős, meleg könnyben kifakadni,
Panaszlevélben jajt és átkot irni.

Boldogok, akik templomokba futnak,
Kik tömjént szivnak ziháló mellükre,
Kik bibliákat, varázsszókat tudnak.

Őket a bánat ölbeveszi csókkal,
Gyermekfejük elalszik s álmokat jár,
Ők ölelkeznek a mennybevalókkal.

Az üdv, felejtés mind övék, hiába,
A kitépett sziv, az is kinő bennük,
Áldottak; övék a mennyek országa.

Mi, áldatlanok, oh hogy nézünk rájuk!
Mi, kitagadott, kiprédált testvérek,
Irgy-sóvárgón, láz veri ki szájunk.

Összefont karral, zakatoló szívvel
Oh hogy állunk, könnyfosztott szemmel nézve
Az élet gyilkos fekete szemébe.

ISTEN ÍJJA.

Kezében én vagyok a szerszám,
Pendülő íjja én vagyok,
Feszült szarvakkal, fekete ideggel,
Bennem remegnek halálok, bánatok.

Feszült fekete idegemről
Röppen szét fensőbb akaratja,
Besujt szivekbe, befúr a vesékig
Érchegyű nyílám, könnyet, vért fakasztva.

Ajzott fekete idegemben
Egy-egy fojtott haláljaj pendül,
Jaj! hogy én küldöm a haláldöbrentést
Az engem ajzó láthatlan kezekből.

Láthatlan szent kéz, én neked csak
Nyútt ideg, nyesett fa vagyok,
Kiszáradt a törzs, akirúl levágtál...
S kezekben, tudom, én is megszakadok.

Roppant ur! a te dicsőséged
E reszketve pengő ideg,
Fojtott jajdulás, búgó halálhymnus
S a megnyilazott, megdöbbszent szivek.

ÉSZAKI FÉNY.

Keresztül a havon,
 Keresztül a sok, sok göröngyön
 S a megkésett bocsánaton,
 Keresztül sok jogon s törvényen
 S a lehetetlenségen:
 Érzem a hatalmat, érzem.

Az erősebb te vagy,
 A delejsark vagy benn a földben,
 Kit főd az éj s a fagy;
 Én az iránytű vagyok s egyre
 Mindenünnen feléd remegve
 Érzem, hogy merre vagy.

S a hó s a föld alúl
 Az északi fény egyre árad,
 Ragyog romolhatatlanúl,
 S én ébren át az éjszakámon
 Ott ingadozom egy túszálon
 S a holt fény ráz és hiv alúl.

KEZEK LÁTOGATÁSA.

Mikor jó volna aludni, aludni,
Végén a napnak,
Távoli kezek homlokomra járnak,
Kezek tépkednek, kezek simogatnak.

Jön köztük rossz kéz, keserű, kegyetlen,
Ki rám jár rontón,
Fojtogat s dermeszt balságos gyönyörrel,
Vércseként rám csap, átmarkol a csonton.

S jön sebhöz-értő, kinlátott kéz s hull rám
Béke és bánat.
Mint köny a szembe, mint virág a sirra,
Megérzek kettőt: téged és anyámat.

Jaj ez a kezek kísértetjárása,
Égetve, oltva,
Homlokom tüzel s didereg, s reggelre
Mind csak több redő gyült a homlokomra.

A TENYEREM.

Éji folyóviz, hulló hullám,
 Fölpihegő mély fekete márvány,
 Te, ki a partod csókolod s dúlod,
 Szivedre hajlok szomorú-árván.

Belédhullajtom komor, nagy öklöm,
 Benned meglágyúl, megnyil, szétroskad,
 Ringasd mély hullám e béna istent,
 Gyáva kezemet sodorjad, mossad.

Tenyérrel égnek ringassad ringva,
 Ringassad forró fészket száz tettnek,
 Akik röpülni sóvárgón s félve
 Suta kudarcral belőle kiestek.

Ringasd a kezem, e forró bölcsőt,
 Kiben királyfik fejét ringattam,
 Telhetlen dölyfök, nagyravágások...
 Dübörgőn kondúl sírjuk alattam.

Ringassad, mossad komoly hűvös víz
E forró méhét száz verő vágynak,
E szomjú méhét száz hatalomnak,
Kitárt kelyhét száz nyomorúságnak.

Ringasd a kezem, az égnek tárva.
Ez az öt ujj tud csókolni s marni,
Bűnbe ringatni, átkot fölásni,
Ezekre, jaj, mind gyászt kéne varrni.

Ringasd a kezem, az égnek tárva,
A sötét égnek torz tüköréül,
Mindenhatóság fájó gúnytükrét,
Aki homályos könnytül és vértül.

Oh égnek gyászos fekete könyve,
Bús gyalázatod olvasd kezembül,
E tenyér minden kusza vonása
Káromlást szór rád e bűnverembül.

Most, most taposs rám Sors a szent égből
E zavart vizek sötét partjára,
Lecsüggedt kézzel és akarattal
Fekszem alája, hanyatt alája.

A HALLGATÁSOM.

Ne a szavam nézd. Az csak mind olyan,
Mint szétpattant gát durva köve, rögje,
Iszapos habban sodródik elődbe.

A hallgatásom nézd ma. Egykor én is
Ugy hallgattam, mint a feszült ij hurja.
Mint döbbszent szív, aki majd lendül újra.

Ma más a hallgatásom. Ritmusába
Ugy révedj ma, mintha csillagvilágnál
Végetlen márvány oszlopsor közt járnál.

Fehér a hallgatásom, hó hull benne.
Ajkam kemény, mint betelt kriptá zárja
S hűlő, mint az éjféli ciprus árnya.

Csukott szemű szók alusznak ajkamban.
Emlékszálak holygó tétovaságban,
Mint a buvó ér a beteg márványban.

Hallgat a fény is itt, mint hideg holdfény,
Mely alvajár a tengerszemfenéken,
Míg hattyutoll ring a tó tükörében.

S a tóban él egy elsülyedt harang,
Kinek sosem kondúl már szívverése,
Kinek be van már telve a meséje.

A FEHÉRSÉG FELÉ.

Mindnyájan a fehérségbe megyünk,
 Mi, pirosan előbugygyant források,
 Tarka fényplánták, sötét füstvirágok,
 Mi végül mind, mind fehérek leszünk.

Feketeség minden szinek ósanyja,
 Fekete mélyből jönnek a vizek,
 A lávák, eszmék, a vágyak, hitek;
 Minden élet csókját az éj foganja.

És minden megy, megy a nagy fehérségbe.
 Mint napfényen hullott csont, tarka vászon:
 Fehérül fürt, ajak, s a tűzszin álom,
 S a sötét sziv kifehéredik végre.

S végül mindent behavaz fehér béke,
 Sötét rajongást és piros igéket;
 Könnyünk, vérünk fehér párává réved;
 S fehéren úgy jutunk az Úr elébe.

BUDDHA.

Elmegyek akkor a halál hegyébe,
 És minden horgonyt fölszedek örökre,
 Kik kapaszkodtak görcsösen a rögbe,
 És vetek horgonyt a végtelenségbe,
 Elmegyek akkor a halál hegyébe.

Elvetem szívem a hűvös folyóba,
 A sok beteg lázt hűsítse ki árja:
 Foszlódjék szét, mint megholt madár szárnya
 A kín s gyönyör száz megviselt atomja.
 Elvetem szívem a hűvös folyóba.

Halotti mosolyt öltök ajakamra,
 Szemem behúnyom végbúcsút se véve,
 Kiszórom minden emlékem a szélbe,
 Megfagy a vágyam meleg zivatarja,
 Halotti mosolyt öltök ajakamra.

Kezemet, jaj, e bűnös vén szolgámat,
 Ki simogatott bűnre s ki vert, bántott,
 Ki reszketett és nem, sohasem áldott,
 Égnek tartom — mely ellen annyit lázadt —
 Kezemet, jaj, e bűnös vén szolgámat.

Tenyerem nyitva az ég felé tartom,
 Feketeségét záporok hadd mossák,
 Fehérltgesse égi világosság.
 Az örök égbe nyúló sziklaparton
 Tenyerem nyitva az ég felé tartom.

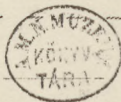
Álljak szoborként, megbékélten, holtan ;
 S majd szent jelül égi bocsánatnak
 Kezembe égi fecskék fészket raknak.
 Egy kis fecskének fészket tartsam ottan,
 Álljak szoborként, megbékélten, holtan.

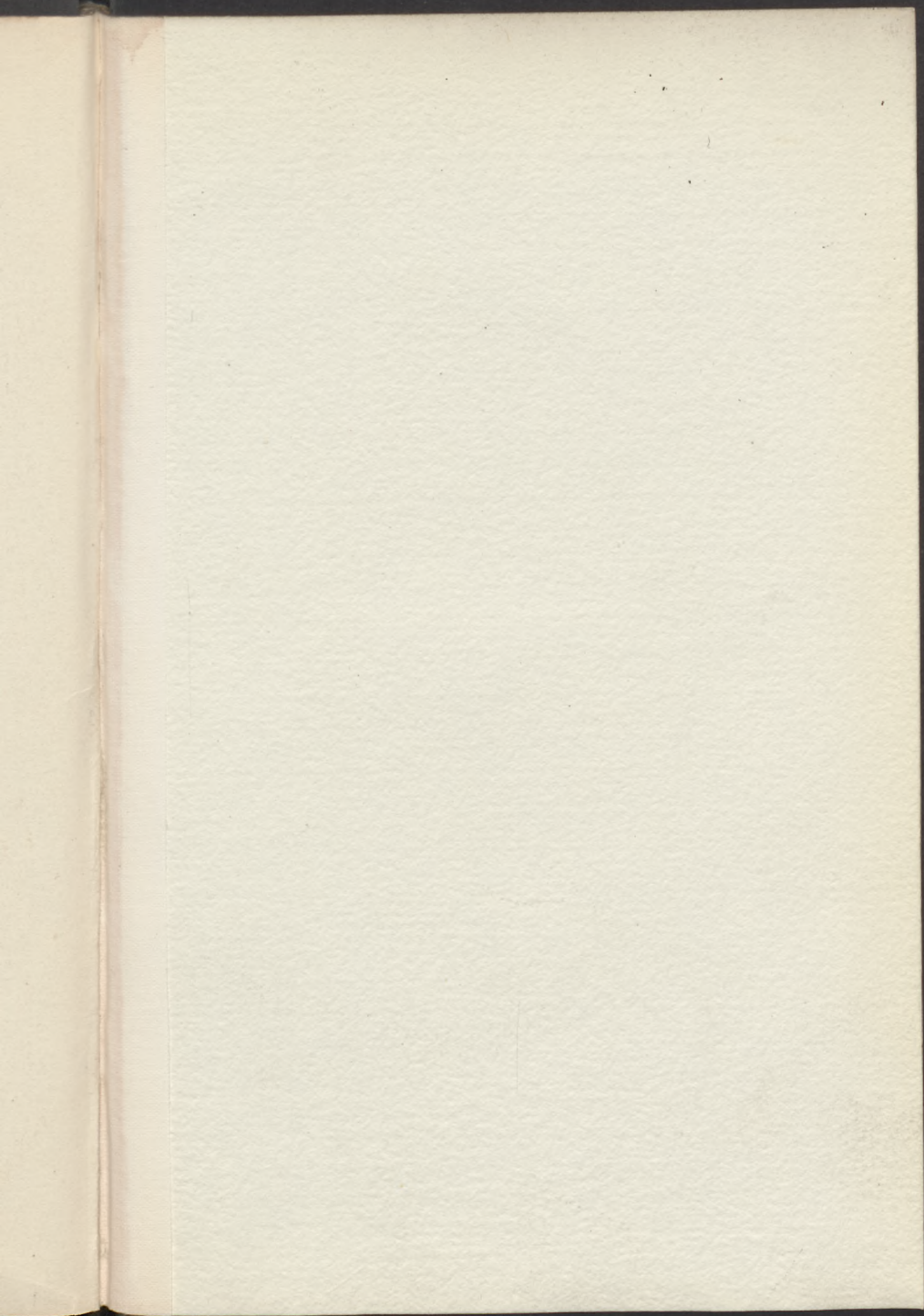

TARTALOM.

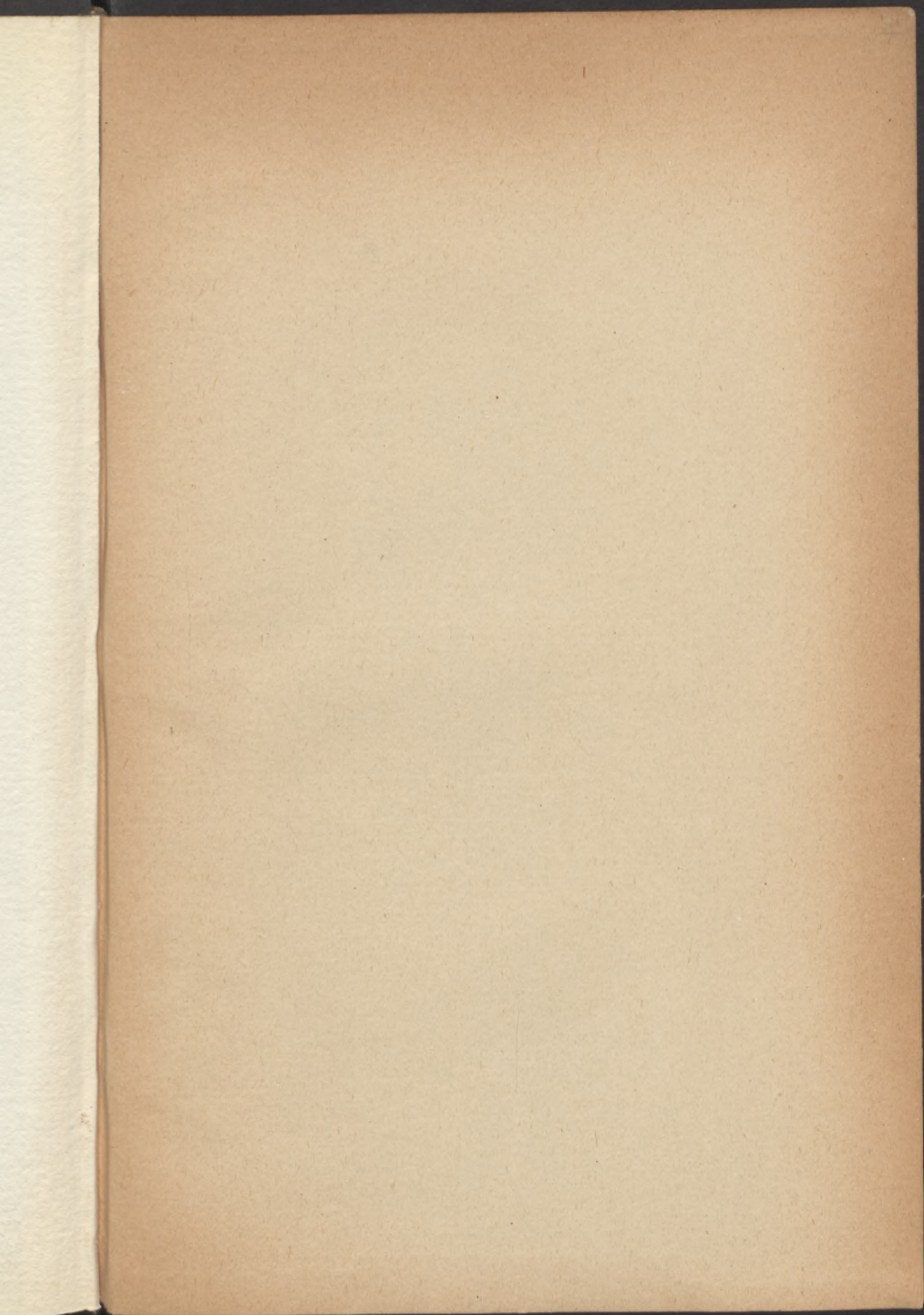
	<i>Oldal</i>
Lehel kürtje	5
Tavaszi előtt járó	6
A költő útja	9
A newyorki világítótorony	11
Magyar dalos Szentgallenben	13
Új Tisza	16
A Kyklopsz	19
Hajó a Niluson	20
Aranyosók	23
Vallomás	25
A királynő ágya	28
A szűz eszme előtt	31
Sötétség a hegyzakadékban	33
A cseppkő	37
Földi tüzek	41
Somló	43
Kőkereszt a sivatagon	46
Meteor a földön	48
Kis színház	50
Várok	51
A szfinksz	53
Lemondás	55
Baleset	57
Útszéji nóta	58
Vigalom	59

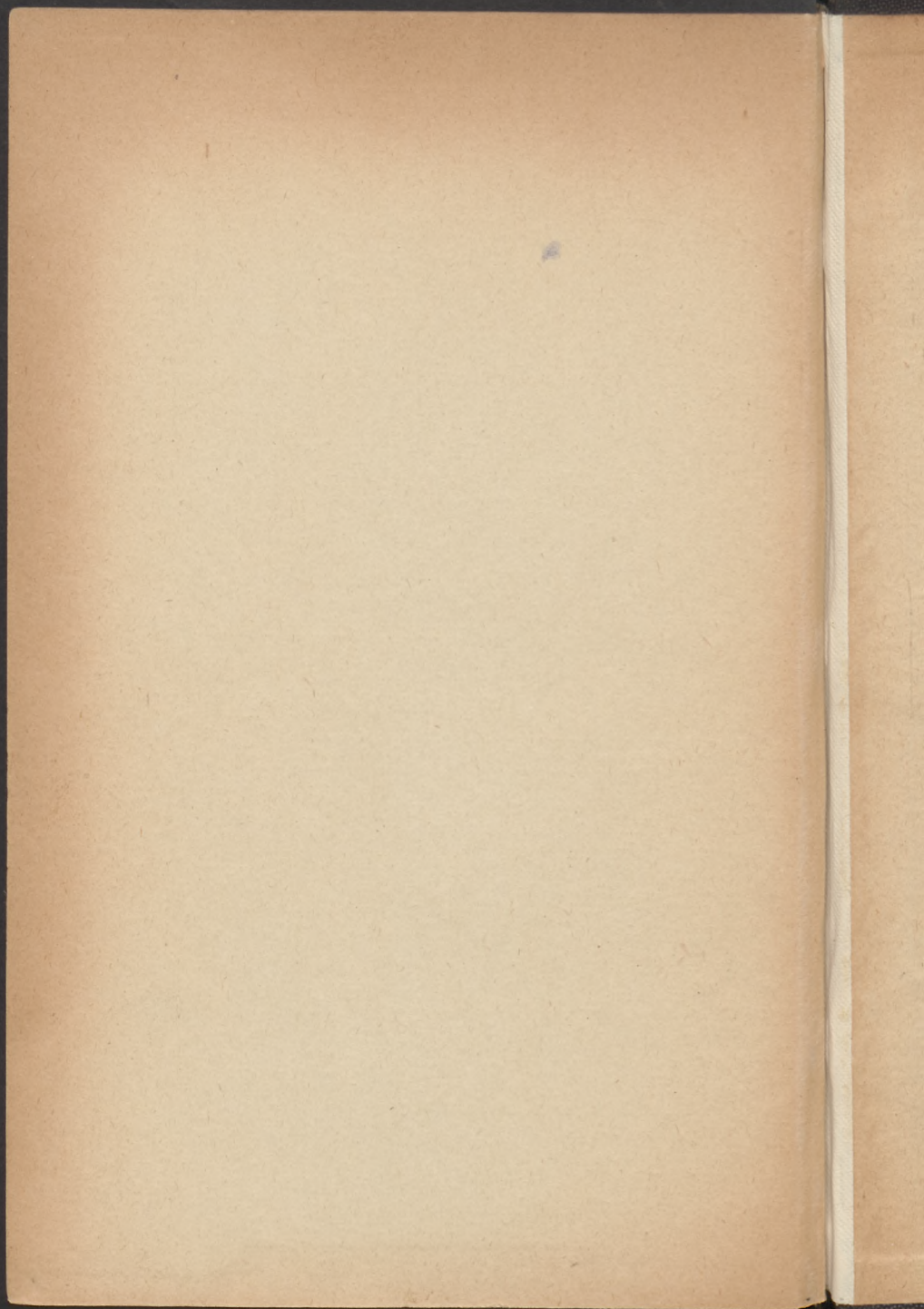
	<i>Oidal</i>
Holdkelte	60
Mégis vágyom	62
Üzenet a szivednek	64
Értve, szeretve	66
A csók előtti pillanat	68
Én vagyok a minden	69
Holnap	71
Tavaszi ünnepe	73
Odyszeusz Kalypszóná!	76
A te szemed virrasszon	79
Hullócsillag	81
Irigység	83
Az élet megszállottjai	85
Meghasonlás	87
Hamletek	89
Földrengés után	90
Özvegyszesz a lelkem	91
Hiában iszom	93
Hős és barát	95
Virrasztó	96
Boldogok, akik sirnak	98
Isten ijja	100
Északi fény	102
Kezek látogatása	103
A tenyerem	104
A hallgatásom	106
A fehérség felé	108
Buddha	109

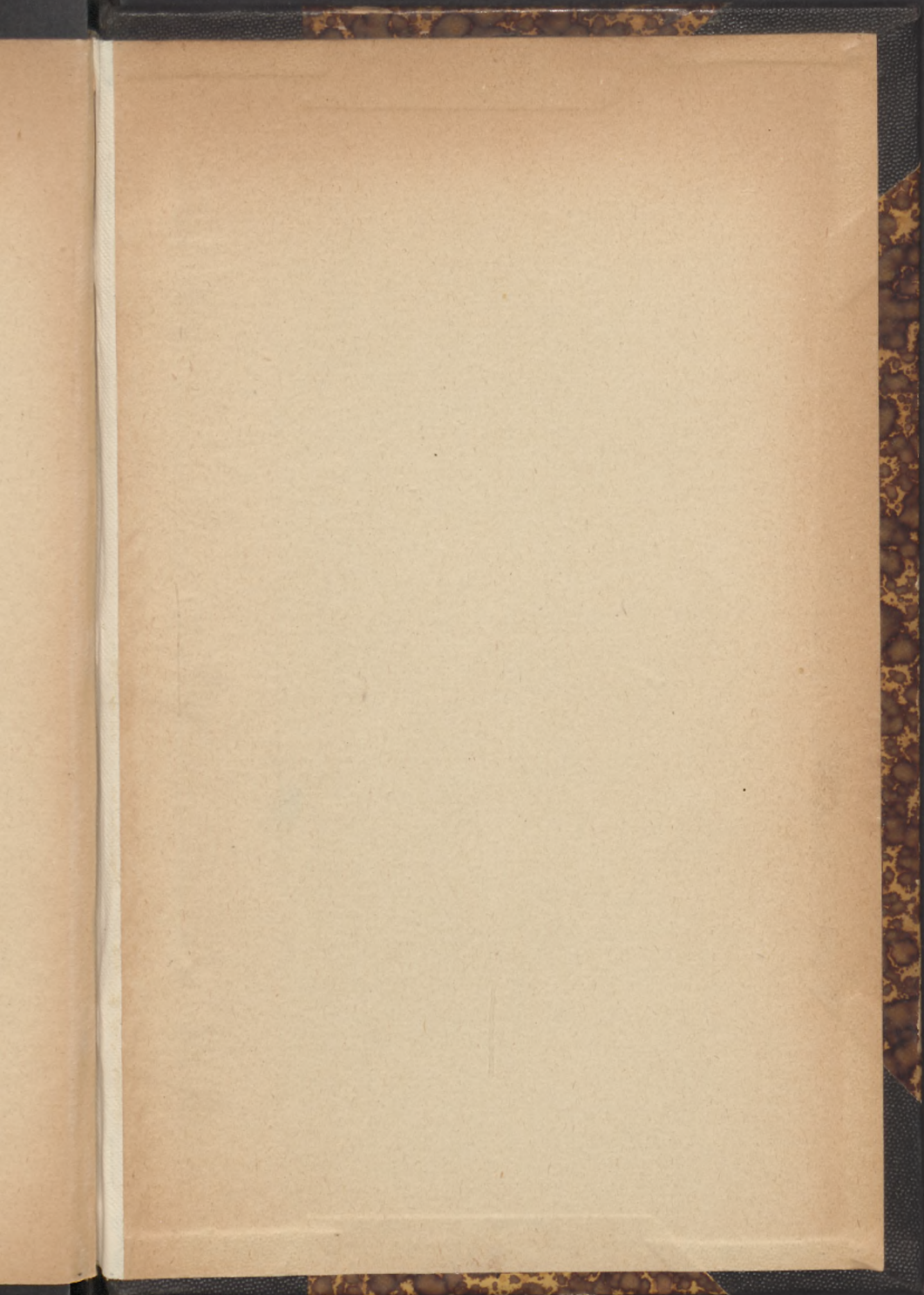

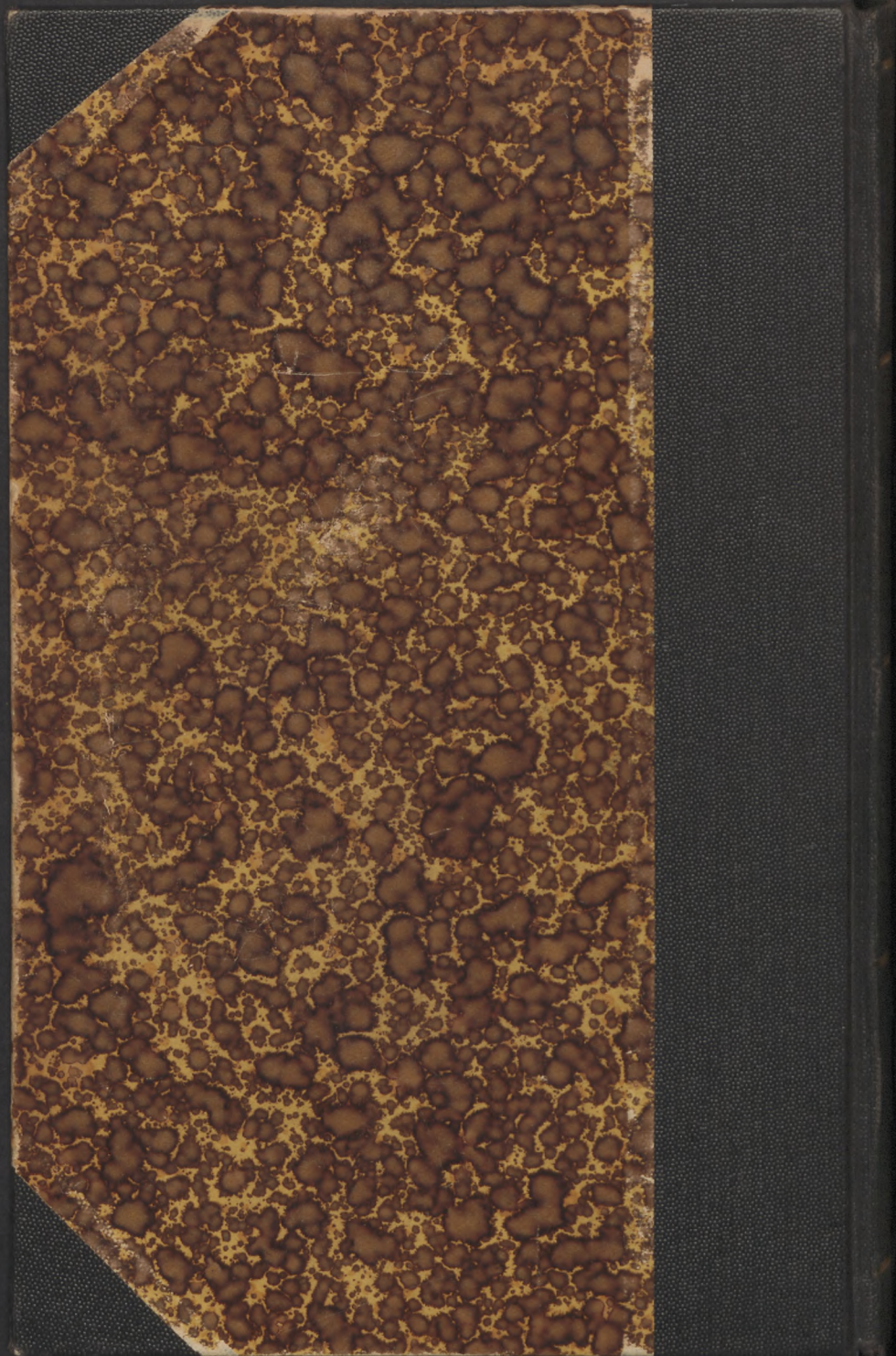

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

BODOR

Zátonyos

—

N.M.